

Людмила МАСОЛ
Олена ГАЙДАМАКА
Оксана КОЛОТИЛО

GENEZA

1611499

МИСТЕЦТВО

КОНСПЕКТ- КОНСТРУКТОР УРОКІВ МИСТЕЦТВА

ДОМІНАНТИ ЗМІСТУ
І МЕТОДИКИ

2
клас

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Людмила Масол
Олена Гайдамака
Оксана Колотило

МИСТЕЦТВО

2 КЛАС

Конспект-конструктор уроків мистецтва:
домінанти змісту і методики

2-ге видання

Київ
«Гене́за»
2020

УДК 373.3.016:7
М31

Масол Л. М.

М31 Мистецтво : 2 кл. : конспект-конструктор уроків мистецтва: доміанти змісту і методики / Людмила Масол, Олена Гайдамака, Оксана Колотило. — 2-ге вид. — Київ : Генеза, 2020. — 80 с. : іл.
ISBN 978-966-11-1043-3.

УДК 373.3.016:7

Навчальне видання

**МАСОЛ Людмила Михайлівна, ГАЙДАМАКА Олена Василівна,
КОЛОТИЛО Оксана Миколаївна**

МИСТЕЦТВО

2 КЛАС

**Конспект-конструктор уроків мистецтва:
доміанти змісту і методики**

2-ге видання

Відповідальна за випуск *М. М. Москаленко*. Редактор *А.І. Кравченко*.
Макет, обкладинка *Т.В. Куц*. Технічний редактор *Ц.Б. Федосіхіна*.
Комп'ютерна верстка *Л.О. Кулагіної*. Коректор *О.А. Симонова*

Формат 84×108/16. Ум. друк. арк. 8,40. Обл.-вид. арк. 7,56. Тираж 5023 пр.
Вид. № 2061. Зам. № 10662.

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Виготовлено на ТОВ «Поліпрінт», вул. Лугова, 1-а, м. Київ, 04073.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 1250 від 27.02.2003.

ISBN 978-966-11-1043-3

© Масол Л. М., Гайдамака О. В.,
Колотило О. М., 2019
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2019
© Масол Л. М., Гайдамака О. В.,
Колотило О. М., 2020

ПЕРЕДМОВА

Нова українська школа приділяє вагомий увагу розвитку творчості (креативності) та емоційного інтелекту – якостей особистості, необхідних їй упродовж життя. Ці якості активно розвиваються у процесі різних видів мистецької діяльності – співу, малювання, гри на дитячих музичних інструментах, імпровізації, інсценізації, сприймання творів мистецтва для розуміння їхнього впливу на людину. Саме тому в Державному стандарті початкової освіти та Типових освітніх програмах зроблено вагомий акцент на формуванні в межах мистецької освітньої галузі таких умінь, які б ефективно сприяли розвитку дитячої творчості та особистісно-му самовираженню, збагаченню емоційного досвіду учнів.

Водночас, орієнтовний зміст і вимоги типових освітніх програм дають можливість вчителю самостійно визначати тематику навчання, обсяг годин і поурочний розподіл часу на вивчення окремої теми тощо. Програми також передбачають творче ставлення педагогів до навчального художнього матеріалу: кожен учитель має змогу самостійно добирати мистецькі твори для сприймання та виконання учнями, орієнтуючись на критерії високої художньої якості, зацікавленість учнів і відповідність їхньому віку. Усе вищезазначене зумовлює вибір учителем широкого спектра художньо-педагогічних технологій і досить гнучкого формату конструювання уроків мистецтва. Чітко визначаючи провідні домінанти уроку, він має змогу мобільно використовувати мистецький контент (твори мистецтва), необхідний методичний інструментарій та ефективно застосовувати заплановані види діяльності учнів задля досягнення поставленої мети. Саме тому в методичному посібнику, підготовленому до підручника «Мистецтво. 2 клас» авторів Людмили Масол, Олени Гайдамаки, Оксани Колотило, замість традиційних конспектів-сценаріїв запропоновано новий формат, а саме **конструктори уроків мистецтва**.

Поняття *конструктор* (від лат. *costructor* – «будівельник») передбачає мобільне, динамічне, гнучке моделювання вчителем складових уроку із запропонованого набору компонентів.

Структура розробленого авторами посібника-конструктора складається з таких **освітніх домінант**, на основі яких кожний учитель може конструювати різні власні моделі уроків:

- мета інтегрованого уроку та очікувані результати;
- види діяльності учнів;
- форми роботи з навчальним матеріалом підручника і зошита.

Кожну пару уроків (музичного та образотворчого мистецтва) об'єднано спільною темою та метою. Ефективність уроку залежить від досягнення поставленої мети й відображається в очікуваних *результатах* здобувачів освіти, які в цьому посібнику сформульовано відповідно до змістових ліній типових освітніх програм: художньо-творча діяльність, пізнання мистецтва та комунікація через мистецтво. Зважаючи на вікові можливості дітей 2-го класу, різну наповнюваність класів та часове обмеження уроку (40 хвилин), очікувані результати сформульовано так, щоб можливо було виміряти їхню досяжність і результативність у межах уроку. Таким чином, визначаючи для кожного уроку мінімальні очікувані результати, учитель зможе відстежувати формування та розвиток певного вміння (чи компетентності) кожного учня чи учениці і вчасно коригувати свою діяльність, що стане запорукою ефективного формувального оцінювання.

У посібнику репрезентовано орієнтовні види мистецької діяльності учнів, у процесі яких відбувається формування і розвиток ключових і предметних мистецьких компетентностей – музичних, образотворчих тощо. Історично в методиці викладання сформувалися такі основні види діяльності учнів, як сприймання та інтерпретація творів мистецтва, а також практична діяльність (виконання пісень і виконання практичного завдання з живопису чи графіки, ліплення або конструювання), у перебігу яких відбувається опанування мови мистецтва, засвоєння основних понять. У сучасній початковій школі ці традиційні види мистецької діяльності рекомендовано максимально насичувати ігровими й арт-терапевтичними аспектами. Тому в посібнику зміст ігрових видів діяльності учнів конкретизований (насамперед перебіг дидактичних ігор) і супроводжується додатковим методичним коментарем.

Наголошуємо, що самостійне конструювання педагогом уроку мистецтва передбачає добір художньо-педагогічних технологій, методичних прийомів, а також вибір і порядок чергування видів діяльності учнів, який має бути чітко продуманим і підпорядкованим єдиній емоційній драматургії уроку.

Привертаємо особливу увагу вчителів до методики роботи з підручником і зошитом. Чинними освітніми програмами передбачено *варіативність* викладання курсу, що зумовлює вільний вибір учителем як навчального художнього матеріалу, так і технологій. За умов створення власних варіантів поурочного планування і моделей уроків запропоновані в підручнику твори мистецтва (репродукції картин, пісні тощо) можуть бути доповнені, а за необхідності й замінені на рівноцінні й адекватні тематиці, зокрема з урахуванням краєзнавчого компонента. Окрім обов'язкового і додаткового навчального тексту кожна тема в підручнику містить дидактично важливий, різнобарвний ілюстративний супровід, і ці яскраві ілюстрації доцільно використовувати для колективного обговорення, фасилітованих дискусій, діалогів. Поданий у підручнику та зошиті мінімізований набір орієнтовних запитань до репродукцій картин і скульптур, творів декоративного мистецтва, фотографій тощо варто розширювати відповідно до конкретних інтересів і потреб учнів.

Зауважимо, що будь-які аспекти інтеграції мають бути методично обґрунтованими, а не еkleктичними, коли знання з різних освітніх галузей поєднуються спонтанно, штучно. Адже конструювання інтегрованого уроку з будь-якого навчального предмета, зокрема й мистецтва, передбачає виявлення певних дидактичних підстав: тематичних зв'язків та інших різноманітних спільних елементів для їх оптимального поєднання. Інтегративна логіка предмета «Мистецтво» ускладнюється тим, що таке поєднання відбувається на основі не одного провідного компонента, а *поліцентризму*, насамперед паритетності музичного та образотворчого мистецтва в їх органічній єдності з театром, хореографією, кіно, збагаченими сучасними медіа.

Методичні рекомендації щодо варіативності викладання мистецтва стосуються різнобарвної палітри орієнтовних форм, методів, прийомів, вправ і завдань, спрямованих на активізацію образно-асоціативного мислення учнів і розвиток у них емоційного інтелекту, на поліхудожнє виховання загалом. Особистісній творчій самореалізації учнів сприятиме можливість вибору художньо-практичного завдання з кількох запропонованих варіантів.

Методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» передбачає широке залучення художніх зіставлень і порівнянь, емоційно-образних асоціацій, міжмистецьких аналогій, паралелей і узагальнень. У цій інноваційній царині інтегративних художньо-педагогічних технологій чекаємо від учителів максимального прояву власної професійної майстерності й креативності.

Сподіваймося, що розроблені освітні домінанти конструювання уроків мистецтва стануть імпульсом до активізації власної методичної творчості вчителя.

Тож бажаємо успіхів і натхнених мистецтвом учнів!

З повагою –
автори

найменування закладу загальної середньої освіти

ПОГОДЖЕНО:

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Заступник директора з НВР

ДИРЕКТОР

ПІБ

ПІБ

підпис

підпис

« _____ » _____ 20__ р.

« _____ » _____ 20__ р.

Календарно-тематичне планування з мистецтва

у _____ класі

на 20__ / 20__ н.р.

Учителя: _____

Розглянуто на засіданні МО (кафедри) _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова МО _____

ПІБ

Складено до підручника: Людмила Масол, Олена Гайдамака, Оксана Колотило. Мистецтво. 2 клас. – Київ: «Генеза», 2019. – 112 с. : іл.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА У 2 КЛАСІ

(2 год на тиждень)

I семестр – 32 год, II семестр – 38 год

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
Розділ І. ПОРИ РОКУ В МИСТЕЦТВІ				
	1. Прощай, веселе літечко! (2 год)	Спогади літніх вражень. Вокальна та інструментальна музика. Правила співу. СОМ: <i>К. Дудник</i> . Кульбабково-метеликовий рай. СММ: <i>К. Меладзе</i> . Квітка-душа (<i>Я. Джусь</i> – бандура; <i>Н. Матвієнко</i> та <i>С. Шурін</i> – спів з хореографією). ХТД: Поспівка «Дзвоник кличе нас до школи». «Де поділось літечко» (музика <i>О. Янушкевич</i> , вірші <i>М. Ясакової</i>). П: ноти.	Спогади літніх вражень. Пейзаж. Основні і похідні кольори. СОМ: <i>Ж.-М. Жаньячик</i> . ХТД: створення пейзажу «Яскраві спогади про літо» (акварель, гуаш). П: живопис, пейзаж.	
	2. Звуки та кольори природи (2 год)	Музика про красу природи. Вокальна та інструментальна музика. Дослідження звуків різних предметів. СОМ: <i>О. Васянович</i> . Пастушок. СММ: <i>В. Косенко</i> . Пасторальна. <i>Д. Саррі</i> . Пастораль. ХТД: українська народна пісня «Пішли діти в поле». Нотна грамота: нотоносець, скрипковий ключ. П: Пастораль.	Краса осінніх кольорів. Відтінки кольору. Лінія горизонту. СОМ: <i>О. Кваша</i> . Осінь в моєму місті. ХТД: утворення відтінків осінніх кольорів. Створення композиції «Осіннє чудо-дерево» (ватна паличка, олівець, серветка, поролон). П: лінія горизонту.	
	3. Осінні перетворення (2 год)	Музика про різні пори року. Музичні цикли. СОМ: <i>С. Русинко (de Sandy Rusinko)</i> . Осінь. СММ: <i>А. Вівальді</i> . «Осінь» із циклу «Пори року». <i>П. Чайковський</i> . «Осіня пісня» («Жовтень») із циклу «Пори року». ХТД: створення музичного циклу «картин» осені. Створення пісеньки до віршика. П: Програмна музика. Музичний цикл.	Осіннє різнобарв'я. Колорит – теплий, холодний. СОМ: <i>В. Валевська</i> . Калина, <i>В. Ван Гог</i> . Іриси. ХТД: створення композиції «Осінні квіти» у теплому чи холодному колориті (монотипія). П: Колорит. Монотипія.	
	4. Хмарки-чарівниці, невтомні мандрівниці (2 год)	Музичні «пейзажі». Регістр. СОМ: <i>Кеті Хорват Бьюкенен</i> . СММ: <i>М. Чембержі</i> . Хмаринка. <i>Р. Шуман</i> . Порив. ХТД: «Хмаринки» (музика <i>Н. Антоник</i> , вірші <i>Н. Своїчної</i>). Створення «музичних картинок» хмаринок відповідно до віршів (придумати мелодію, створити звуковий супровід або інсценізацію).	Пейзаж, колорит (повторення). Настрій в мистецтві. СОМ: <i>Е. Хансон</i> . Осінь, <i>Ю. Лесюк</i> . Гарний день. ХТД: Вправа: експериментування з відтінками синього кольору. Створення композиції «Хмаринки-мандрівниці» (гуаш). Сторітеллінг «Казка про хмарку».	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
		Відтворення ритму за записом. Нотна грамота: тривалості звуків (ціла, половинна, четвертна, восьма).		
	5. Ритми осіннього дощу (2 год)	Настрій, рух, штрих у мистецтві. Штрихи. СОМ: Р. Хогфелдт. СММ: В. Косенко. Дощик. СКМ: М/ф Капітошка; Дощику, дощику, припусти! ХТД: «Дощик» (музика А. Мігай, вірші Н. Кулик). Гра «Який дощик?»: створення на ударних інструментах звукових картин «Веселий дощик» чи «Осіньня злива» тощо (зі зміною гучності, темпу). Нотна грамота: пауза, тривалості пауз.	Настрій, рух, штрих у мистецтві. Штрих. СММ: Е. Морріконе. Плач, вітре. СОМ: Дж. Ліао. Червона парасолька. В. Проців. Львівський дощ. СКМ: Руханка. Р. Грех. Пісня про гриби із серії «З любов'ю до дітей». ХТД: малювання вітряного дощового дня в полі (акварель, гуаш). Вправа-загадка (визначення на пейзажі руху вітру).	
	6. Про що розповів натюрморт (2 год)	Балет. Мультфільм. СКМ: Мультфільм «Цибулино» (фрагмент). СММ: К. Хачатурян. Балет «Цибулино» (фрагменти за вибором). ХТД: українська народна пісня «Ходить гарбуз по городу». П: мультфільм.	Натюрморт. Композиційний центр. Форма. СОМ: І. Колісник. Перець і яблука. ХТД: малювання натюрморту із кавуна та фруктів (акварель, сіль). П: натюрморт.	
	7. Про що розповів натюрморт (2 год)	Календарно-обрядові пісні. Український народний танець гопак. СОМ: М. Тимченко. Ходить гарбуз по городу. Гра «Оживи картину». СММ: Українська народна пісня «Женчикок-бренчикок» в обробці М. Леонтовича. М. Мусоргський. Гопак з опери «Сорочинський ярмарок». ХТД: українська народна пісня «Ходить гарбуз по городу», виконання в ролях. Відтворення ритму гопака. П: календарно-обрядові пісні, гопак.	Натюрморт. Форма: конус, куля, циліндр. СОМ: М. Тимченко. Ходить гарбуз по городу (колорит, обговорення образів). ХТД: ліплення овочів – образів («натюрморт» з гомінкого городу) (пластилін, солоне тісто).	
	8. Троїсті музики (2 год)	Троїсті музики. Ансамбль. СОМ: Н. Дігтяр. Троїсті музики, А. Вереш. Ой заграйте, дударики, цимбали. СММ: Троїсті музики. Л. Колодуб. Троїсті музики. ХТД: «Ой заграйте, дударики» (музика А. Філіпенка, вірші В. Панченка). Гра «Прочитай слова, де «сховалися» ноти».	Оздоблення, прикраси на музичних інструментах. Візерунок. СОМ: Н. Курій-Максимів. Троїсті музики. ХТД: Вправа. Вирізання за допомогою шаблонів різних зображень і складання з них візерунків.	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
		Нотна грамота: ознайомлення з нотами <i>соль, мі, сі, до</i> . П: ансамбль.	Створення візерунка для прикрашання цимбалів (аплікація / штампування).	
	9. Як сопілка флейтою стала (2 год)	Тембр. СОМ: <i>Ж. Уолл</i> . Чарівна флейта. СММ <i>В. Кирейко</i> . Награвання Лукаша з опери «Лісова пісня» (сопілка). <i>Й. С. Бах</i> . Жарт (флейта). Казка «Як сопілка флейтою стала» ХТД: «Кольорова гама» (музика <i>Л. Масол</i> , вірші <i>В. Тименка</i>). Нотна грамота: ознайомлення з нотами <i>фа, ре, ля</i> . Створення поспівок з вивчених нот. Гра «Прочитай слова, де "сховалися" ноти».	Лінія, штрих, крапка, пляма – основні засоби виразності графіки. Види ліній. СОМ: <i>П. Прокопів</i> . Сопілка, <i>О. Ліола</i> . Птахи ХТД: Передавання лініями ніжної мелодії флейти або гучних звуків барабана (фломастери). П: графіка, засоби виразності графіки.	
	10. Для кожного звіра і птаха у казки свої голоси (2 год)	Симфонічна казка. Струнна група інструментів оркестру. СММ: <i>С. Прокоф'єв</i> . Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Петрика). ХТД: «Киця-кицюня» (музика і вірші <i>І. Білика</i>). П: скрипка, альт, віолончель, контрабас.	Силует. СОМ: <i>Е. Шеферд</i> . Птахи; скульптурне та силуетне зображення птахів. Порівняння. ХТД: створення силуетної композиції «Бережіть птахів» (гуаш). На дозвіллі: дослідження про птахів Червоної книги України.	
	11. Для кожного звіра і птаха у казки свої голоси (2 год)	Симфонічна казка (продовження). Група дерев'яних духових інструментів оркестру. СММ: <i>С. Прокоф'єв</i> . Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Пташки, Качки, Кішки, Дідуса). ХТД: «Киця-кицюня» (музика і вірші <i>І. Білика</i>). Ритмічні імпровізації. П: флейта, кларнет, гобой, фангот.	Силует. СОМ: <i>В. Хом'як</i> . Кумедні коти; скульптурне та силуетне зображення котів. Порівняння. ХТД: створення силуету котика (крупа, клей). Придумування гри-пантоміми.	
	12. Для кожного звіра і птаха у казки свої голоси (2 год)	Симфонічний оркестр. Групи мідних духових та ударних інструментів оркестру. СММ: <i>С. Прокоф'єв</i> . Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Вовка, Мисливців, фінал). ХТД: виконання вивчених пісень (за вибором учнів). П: валторни, литаври, барабан, бубон, тарілки. Звукоряд.	Казкові, фантастичні зображення. Колорит. СОМ: <i>С. Вілер</i> . Казкова країна. ХТД: вправа використання техніки роздмухування плям у зображенні рослин (акварель, трубочка для соку). Зображення казкового лісу технікою роздмухування плям (акварель, трубочка для соку).	
	13. Зимові свята (2 год)	Зимові свята: Свято св. Миколая. СММ: <i>А. Вівальді</i> . «Зима» з циклу «Пори року».	Зимові свята. «Миколайчики». СОМ: <i>І. Вапнярська</i> . Зима (фрагмент), новорічні витинанки.	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
		ХТД: українська народна пісня «Ой, хто Миколая любить». Створення ритмічного супроводу до пісні.	ХТД: створення рамки для фотографії, що нагадує морозні візерунки (білий восковий олівець та акварельні фарби).	
	14. Зимові свята (2 год)	Колядки і щедрівки. СОМ: М. Тимченко. Різдво. СММ: Українські колядки та щедрівки: «Старий рік минає», «Нова радість стала», «Щедрик» та інші (за вибором). СКМ: м/ф «Різдво», к/ф «Один удома» (фрагмент «Щедрик»). ХТД: Jingle bells (Дзвоники дзвенять) (музика і вірші Дж. П'єрпонта). Створення ритмічного супроводу до пісні. Інценізація колядок/щедрівок. П: колядки, щедрівки.	Новорічні свята. СОМ: витинанки (зокрема новорічні). ХТД: створення витинанки з паперу. Створення різдвяного лепбука (робота у групах на дозвіллі). П: витинанка.	
УЗАГАЛЬНЕННЯ. ПЕРЕВІРЯЄМО СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ (Завдання Лясольки. Завдання Барвика. Завдання Лясольки та Барвика)				
Розділ 2. ПРИРОДИ МОВА КОЛЬОРОВА				
	15. Зимові етюди (2 год)	Зимова природа в музиці. СММ: Ф. Ліст. Юнацький етюд № 12 «Заметіль». СОМ: Н. Боем. Узимку. ХТД: виконання поспівки; ритмічних етюдів (соло та в ансамблі), хореографічні імпровізації під музику. П.: етюд, такт, розмір.	«Зимові» кольори та відтінки. СОМ: Л. Лукаш. Зимові мережива. Вправа на дослідження утворення відтінків кольору. ХТД: створення композиції «Зимові етюди» (воскові олівці та акварельні фарби).	
	16. Зимові захоплення і спорт (2 год)	Характер, настроїв в музиці. СОМ: Л. Гарсія. Хокей. Х. Хохлер. Фігуристка СММ: В. Косенко. Скакалка. СКМ: «Танці-зігріванці». ХТД: музика В. Сороки, вірші Р. Обшарської «Спортивна зима». П: тривалості нот і пауз (потошення). Аеробіка.	Настроїв в образотворчому мистецтві. СОМ: Х. Хохлер. Сноуборд. К. Семенчук. Гімнастка, рельєф на медалях. ХТД: Групова робота. Створення настільної гри «До спортивних вершин» (гуаш, пластилін). П: рельєф, силует.	
	17. Карнавал тварин (2 год)	Світ тварин в мистецтві. Характер в музиці. СММ: К. Сен-Санс. Цикл «Карнавал тварин». Слон. Королівський марш Лева. СКМ: м/ф «Лис Микита», «Король Лев» тощо (фрагменти). ХТД: Поспівка «Різні голоси». Музика В. Гребенюка, вірші Н. Іванюка «Левеня». П: тембр, регістр (повторення).	Світ тварин в мистецтві. Характер в образотворчому мистецтві. СОМ: Тінга тінга. ХТД: малювання веселого левенятка або мрійливого слоника (олівці, фломастери), вибір формату. П: анімалістичні зображення.	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
	18. Карнавал птахів (2 год)	Світ тварин в мистецтві. Музичні інструменти. СММ: <i>К. Сен-Санс</i> . Цикл «Карнавал тварин». Півень і кури. Зозуля в хаші лісу. Лебідь. СОМ: <i>Дж. Франкіс</i> . СКМ: <i>К. Сен-Санс</i> . Карнавал тварин (фрагменти музично-анімалістичного дійства). ХТД: відгадування та виконання пісеньних загадок за нотним записом. Гра «Луна». Тіньовий театр. Театр тіней (на дозвіллі). П: тембр, штрихи (повторення).	Світ тварин в мистецтві. Птахи. Композиційний центр. СОМ: <i>Н. Чубко</i> . Журавлі. <i>Дж. Одюбон</i> . Біла чапля. Вправа. Вправління в малюванні птахів (олівець). ХТД: Створення сторінки Червоної книги з малюнком птаха (акварель, гуаш). Створення лепбука (на дозвіллі, групова робота).	
	19. Подорож до далеких країн (2 год)	Світ тварин в мистецтві. Незвичайні музичні інструменти (ксилофон, фісгармонія, челеста). СММ: <i>К. Сен-Санс</i> . Цикл «Карнавал тварин». Кенгуру. Акваріум. СОМ: <i>А. Матіс</i> . Червоні риби. ХТД: музика <i>В. Гребенюка</i> , вірші <i>Е. Саталкіної</i> «Кенгуру». Створення «пісенного карнавалу» за віршами.	Світ тварин в мистецтві. Форма. СОМ: Тінгатінга. Вправа. Конструювання з геометричних фігур: утворення рибок з різних геометричних фігур. ХТД: малювання рибок в акваріумі (воскові олівці). Утворення відтінків блакитного кольору. Придумування частомовок.	
	20. Космічна подорож (2 год)	«Музика космосу». Електронні музичні інструменти (синтезатор). СОМ: <i>А. Соколов</i> . На тихому перехресті. СММ: <i>Т. Ньютман</i> . Зоряний корабель «Авалон» (із фільму «Пасажири»). СКМ: м/ф «Майлз із планети майбутнього» ХТД: інсценізація вірша. <i>Н. Карпенко</i> «Парад планет» (робота у групі). Добирання тембру і ритму (на дозвіллі).	Образи космосу в образотворчому мистецтві. СОМ: <i>Р. Мак-Колл</i> . Замок у небі. Вправа. Розбіл та затемнення кольору. ХТД: створення космічного пейзажу з використанням техніки розбілу чи затемнення та набризку (гуаш, пензлик та зубна щітка).	
	21. Завітаймо до театру (2 год)	Музичний театр. Театральні професії. Опера. СММ: <i>М. Лисенко</i> . Опера-казка «Коза-Дерева». (Пісні Кози, Лисички, Рака). ХТД: Музика <i>М. Лисенка</i> . Вірші народні. «Пісня Лисички», «Теми Кози і Рака». Відтворення характерів казкових героїв за допомогою жестів і танцювальних рухів у відповідних темпах. П: опера.	Ляльковий театр. Декорації. СКМ: м/ф «Потяг у казку» із серії «З любов'ю до дітей». Вправа. Конструювання з геометричних фігур: створення будиночків. ХТД: малювання чарівного будиночка для казкової декорації (техніка за вибором: акварель, гуаш, кольорові олівці). П: декорації.	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
	22. Пори року зустрічаються (2 год)	Пори року в мистецтві. СММ: П. Чайковський. Цикл «Пори року». Масляна (Лютий), Пісня жайворонка (Березень). СОМ: Брати Лімбурги. Розкішний часослов герцога Беррійського. ХТД: виконання веснянки. Музика О. Янушкевич, вірші М. Ясакової «Весняні котики». Імпровізація зі звуками: добір інструменту для імітації співу жайворонка. Ноти: повторення.	Пори року в мистецтві. СОМ: E. Davy-Boutter. ХТД: малювання парасольок «Чотири пори року» (кольорові олівці, фломастери).	
	23. Пори року зустрічаються (2 год)	Пори року в мистецтві. СММ: П. Чайковський. Цикл «Пори року». Пісня жайворонка (березень), Жнива (серпень). СОМ: Брати Лімбурги. Розкішний часослов герцога Беррійського. ХТД: Виконання веснянки. Музика О. Янушкевич, вірші М. Ясакової «Весняні котики». Створення поспівки за ритмом, придумування тексту заклички. Імпровізація зі звуками: добір інструментів для створення звуків різних пір року.	Пори року в мистецтві. Одяг для різних пір року. СОМ: ляльки в сезонному одязі ХТД: створення одягу для ляльки (кольорові олівці, фломастери). Гра «У магазині одягу».	
24	24. Наша рідна Україна, мов веснянка солов'їна (2 год)	Українські народні інструменти. СММ: Р. Гриньків. Веснянка. І. Шамо. Веснянка. СОМ: Ф. Панко. Бандурист. Козак (скульптура), світлина музею писанки і трембітарів. ХТД: виконання «Зацвіла в долині червона калина» (музика А. Філіпенка, вірші Т. Шевченка). Відтворення ритмів в ансамблі. П: бандура, трембіта.	Петриківський розпис як різновид декоративного мистецтва. Його основні елементи. Декорування. СОМ: О. Пишненко-Злиденна. Сонячні зайчики. А. Пікуш. Пави на калині. ХТД: Вправа. Малювання ягідок пальчиком та зерняток пензликом (гуаш). Створення візерунків зі стеблець, листочків і ягідок (гуаш). Створення інтернет-повідомлення друзям з інших країн про петриківський розпис – самотнє явище українського мистецтва (на дозвіллі). П: декорувати.	
	25. Квіткові фантазії (2 год)	Український віночок у мистецтві. СММ: «Віночок українських народних пісень» для оркестру народних інструментів. СОМ: К. Маковський. Красуня. ХТД: музика М. Ведмедері, вірші В. Верховеня. «Віночок».	Український віночок у мистецтві. Символіка квітів українського віночка. СОМ: В. Тимошенко. Весна. Літо. ХТД: створення святкового віночка з кольорового паперу та картону (робота в парях).	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
		Придумування мелодії за ритмом та виконання її із супроводом. Складання «віночків» з українських народних пісень (робота у групах). Руханка «Сонячний віночок». Музика і вірші Л. Соболевської. П: Цикл.		
	26. Квіткові фантазії (2 год)	Краса квітів в мистецтві. Балет. СКМ: Є. Русинов. Балет «Дюймовочка» (фрагменти). ХТД: Музика М. Ведмедері. Вірші В. Верховеня. «Віночок». Руханка «Сонячний віночок». Музика і вірші Л. Соболевської. Створення мелодії «У Іванка вишиванка» за ритмом та виконання її із супроводом. П: балет.	Краса квітів в мистецтві. СОМ: В. Тимошенко. Весна. Літо. ХТД: створення чарівних квітів (гуаш, відбитки).	
	27. Ритми життя в мистецтві (2 год)	Ритм в музичному мистецтві. СОМ: В. Валевська. Будинок тітоньки Сови. Ранок. Вечір. СММ: Е. Гріг. Ранок. Із сюїти «Пер Гюнт». С. Прокоф'єв. Вечір. Із циклу «Дитяча музика». ХТД: «Різні барви у природи» (музика і вірші Н. Рубальської). Створення «звукових картин». П: ритм.	Ритм в образотворчому мистецтві. Орнамент (геометричний, рослинний, тваринний). Декоративно-ужиткове мистецтво. СОМ: зразки декоративно-ужиткового мистецтва – речі повсякденного вжитку, прикрашені орнаментами. ХТД: створення орнаменту для оздоблення закладки для книжки (кольоровий папір, картон, ножиці, клей, пензлик). П: орнамент, ритм.	
	28. Ритми життя в мистецтві (2 год)	Ритм в музичному мистецтві. СММ: А. Вівальді. «Пори року». Весна. Літо. ХТД: «Різні барви у природи» (музика і вірші Н. Рубальської). Відтворення звуків різних пір року за допомогою різних музичних інструментів та предметів довкілля (групова робота). Гра «Оркестр». П: концерт.	Ритм в образотворчому мистецтві. Орнамент (геометричний, рослинний, тваринний). Декоративно-ужиткове мистецтво. СОМ: зразки декоративно-ужиткового мистецтва – речі повсякденного вжитку, прикрашені орнаментами. ХТД: колективна робота. «Стрічка миру» (аплікація).	
	29. Рекламуємо красиве корисне (2 год)	Мистецтво та здоровий спосіб життя. СОМ: К. Уорнер. Їстівні ландшафти. СММ: Поль Моріа. Така-Така-та. СКМ: Руханка «Райдуга». Музика і вірші З. Красуляк.	Мистецтво та здоровий спосіб життя. Реклама. СОМ: К. Уорнер. Їстівні ландшафти. ХТД: створення реклами улюбленого соку з веселим героєм. Створення рекламного девізу або вірша (за бажання).	

Дата	Тема, к-сть годин	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво	Примітки
		ХТД: «Веселка» (музика і вірші <i>Наталії Май</i>).		
	30. Мистецька подорож до Європи (2 год)	Мистецтво країн світу: Чехія, Велика Британія. СОМ: світлини з пам'ятками Праги та Лондона. СММ: А. Дворжак. «Слов'янські танці» (за вибором). ХТД: «We can fly» (музика А. Олейнікової, вірші К. Орлової). П: Полька.	Мистецтво країн світу: Чехія, Велика Британія. СОМ: К. Дудник. Мандрівники життя. Весела компанія. Вправа. Створення транспортних засобів, що нагадують тварин. ХТД: створення транспортних засобів (аплікація, овочі).	
УЗАГАЛЬНЕННЯ. ПЕРЕВІРЯЄМО СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ (Завдання Лясольки. Завдання Барвика. Завдання Лясольки та Барвика)				

Скорочення:

- СММ – сприймання музичного мистецтва;
СОМ – сприймання образотворчого мистецтва;
СКМ – сприймання кіномистецтва;
ХТД – художньо-творча діяльність.

Для
номайток

I РОЗДІЛ. ПОРИ РОКУ

Тема 1

Дата _____

Мета: актуалізувати предметні мистецькі (музичні, образотворчі) компетентності учнів на основі літніх вражень.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно слухає музичні твори, характеризує мелодію, темп, настрій; визначає вокальне та інструментальне виконання, називає музичний інструмент (бандура);
- відтворює запропонований ритм; тримає вокальну поставу, виконує вказівки вчителя під час співу;
- бере участь в обговоренні: літніх вражень, творів мистецтва.

Поняття: вокальна та інструментальна музика, нота.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційні налаштування/паузи. Пісні про школу (на вибір) (http://xn--mladg7fc.xn--j1amh/index/vipuskni_pisni/0-16).

Ритмічна вправа-привітання «Стоїмо ми в дружнім колі». Розучування¹.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: *К. Меладзе. «Квітка-душа»* (<https://www.youtube.com/watch?v=5jgqmXg4kzc> (у виконанні *Н. Матвієнко* та *С. Шуріна* – вокал та хореографія), <https://lbn.su/watch/kv%D1%96tka-dusha-flower-soukvitka-dusha-by-yaroslav-dzhus-yaroslav-dzhus/O12cluAy94s> (у виконанні *Я. Джуся* – бандура)).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 4, 5) ТА ЗОШИТОМ (с. 2, 3)

Сприймання та інтерпретація твору образотворчого мистецтва: *К. Дудник. Кульбабково-метеликовий рай.*

Обговорення яскравих літніх спогадів. Обговорення подій, які відображено на картині.

Спів: розучування першого куплету пісні *О. Янушкевич «Де поділось літечко».*

Вивчення нотної грамоти: знайомство з нотними знаками, пошук їх у нотному записі.

Фізкультхвилинка. Ритмо-пластична вправа, поспівка «Дзвоник кличе нас до школи»².

Додатковий матеріал до уроку

¹ Ритмічна вправа-привітання «Стоїмо ми в дружнім колі».

Стоїмо (сидимо) ми в дружнім колі,
любимо мистецтво в школі.
Всі ми тут – одна сім'я.

Називай своє ім'я!
(одна) Мене звать... Марійка!
(всі) Тебе звать Марійка!
(за *І. Кісільчук*)

² Поспівка «Дзвоник кличе нас до школи» виконується спочатку як ритмо-пластична вправа: діти за вчителем повторюють його/її ритм оплесками, клацанням, тупанням тощо. Наступний етап роботи з поспівкою – інтонування мелодії і формування вокальних навичок, на дозвіллі можна запропонувати придумування різних закінчень мелодії.

В МИСТЕЦТВІ

Прощавай, веселе літечко!

Мета: актуалізувати предметні мистецькі (музичні, образотворчі) компетентності учнів на основі літніх вражень.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно спостерігає за довкіллям, називаючи кольори у довкіллі; розрізняє основні-похідні кольори; виділяє пейзаж практично у довкіллі за допомогою опори-рамки;
- створює пейзаж лінійно та в кольорі;
- бере участь в обговоренні: літніх вражень, творів мистецтва.

Поняття: живопис, пейзаж.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Дослідження «Зустріч із природою»¹.

Слухання: вірш А. Костецького «Райдуга».

Називання кольорів за віршем і у природі.

Формування уявлення про пейзаж.

Фізкультхвилинка.

Гра «Так-ні»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 6, 7) ТА ЗОШИТОМ (с. 2, 3)

Гра «Фотограф»³.

Формування уявлення про пейзаж. Вірш про пейзаж.

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: картина Ж.-М. Жак-Ньячика.

Вправа.

Створення пейзажу «Яскраві спогади про літо» (акварель, гуаш).

Етапи виконання роботи:

- лінійна побудова пейзажу;
- тонування аквареллю до лінії горизонту;
- прописування плямами трави;
- деталізація – зображення квітів (гуаш).

Виставка творчих робіт.

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Дослідження «Зустріч із природою». Екскурсія на шкільне подвір'я, спостереження за краєвидами, кольорами довкілля.

² Гра «Так-ні». Демонстрація різних творів за жанрами, учні плескають – сигнал «Так», якщо виділяють пейзаж.

³ Гра «Фотограф». Уявне фотографування певного краєвиду за допомогою картонної опори-рамочки. Бесіда про побачене, називання кольорів основних-похідних.

Для
ноблаток

Дата _____

Мета: ознайомити учнів з тим, як у творах різних видів мистецтва можна відтворювати природу.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно слухає музичні твори, характеризує їх настрої, динаміку, темп, вокальне/інструментальне виконання;
- виконує пісню від початку до кінця у відповідному настрої, тримає вокальну постанову, виконує вказівки вчителя під час розучування пісні;
- уявляє і адекватно висловлюється щодо подій на картині та відчуттів від неї; виявляє здатність домовлятися у групі, злагоджено співпрацювати в колективі.

Поняття: пастораль, скрипковий ключ.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Ритмічна вправа-привітання «Стоїмо (сидимо) ми в дружнім колі» (виконання оплесками, клацанням, стукуванням тощо).

Театральна хвилинка. «Мое довілля»¹.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: В. Косенко. Пасторальна (<https://www.youtube.com/watch?v=WQDE8BAthVo>); Д. Саррі. Пастораль (<https://www.youtube.com/watch?v=m04VAAndIg>).

Дослідження звучання різних предметів, відтворення звуків довілля.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 8, 9) ТА ЗОШИТОМ (с. 4, 5)

Сприймання та інтерпретація: О. Васянович. Пастушок.

Приєм «Входження в картину».

Спів: розучування до кінця пісні О. Янушкевич «Де поділось літечко»; розучування української народної пісні «Пішли діти в поле», робота над ритмом, звукоутворенням.

Вивчення нотної грамоти: скрипковий ключ.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Учні пропонують об'єднатися у невеликі групи, методом «мозкового штурму» з'ясувати і зафіксувати на дошці слова-асоціації про довілля, дати можливість домовитися в групі, що буде відтворюватися, і на слова педагога «Раз, два, три – фігура довілля на місці замри» групи мають створити фігуру на одну із запропонованих «картин довілля».

Звуки і кольори природи

Мета: ознайомити учнів з тим, як у творах різних видів мистецтва можна відтворити природу.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва (пейзажі), виділяє лінію горизонту; розрізняє кольори та їх відтінки;
- утворює відтінки теплих (осінніх) кольорів; створює простий пейзаж у кольорі, самостійно обирає спосіб зображення дерева;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва.

Поняття: лінія горизонту, відтінки кольору.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Гра «Мандрівка осіннім парком»¹.

Перегляд слайд-шоу (пейзажі), визначення лінії горизонту на картинах.

Фізкультхвилинка.

Гра «Вправний пензлик»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 10, 11) ТА ЗОШИТОМ (с. 4, 5)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: *О. Кваша*. Осінь у моєму місті.

Розрізнення кольорів та відтінків.

Формування уявлення про лінію горизонту.

Вправа. Утворення відтінків теплих (осінніх) кольорів.

Створення композиції «Осіннє чудо-дерево» (гуаш; пензлик, поролон, олівець, ватні палички – на вибір учня).

Застосування одного із запропонованих способів зображення, використовуючи різні відтінки потрібного кольору. За бажання прикрашання малюнка опалим листям (гуаш, допоміжні матеріали).

Етапи виконання роботи:

- лінійна побудова пейзажу;
- тонування аквареллю до лінії горизонту;
- зображення дерева одним із запропонованих способів;
- деталізація – оздоблення засушеним опалим листям (гуаш).

Виставка творчих робіт.

Для
нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Мандрівка осіннім парком»: перегляд відео «Осінь у парку», слухання природних шумів – шелест листя від вітру. Називання основних, похідних кольорів.

² Гра «Вправний пензлик». Демонструється пейзаж, учні розглядають, звертаючи увагу на кольори та відтінки. Кожен учень отримує набір із 7 карток з різними відтінками кольорів, що є на запропонованому пейзажі (5), та двома зайвими. Треба визначити правильні картки з відтінками.

Осінні перетворення

Мета: познайомити учнів з можливостями різних видів мистецтва відтворювати зміни в осінній природі.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- розрізняє теплий, холодний колорит;
- створює композицію в теплому або холодному колориті, використовуючи техніку монотипія для основи роботи; зображує осінні квіти різними способами;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва, іграх; презентує власну творчість.

Поняття: колорит, теплий, холодний колорит.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Вправа «Осінні мрії»¹.

П. Чайковський. «Осіння пісня» («Жовтень») із циклу дванадцяти п'єс «Пори року». Бесіда про уявлені картини природи.

Перегляд слайд-шоу «Осінні квіти», називання квітів та їх кольорів.

Фізкультхвилинка.

Гра «Тепло-холодно»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 14, 15) ТА ЗОШИТОМ (с. 6, 7)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: *В. Валевська.* Калина; *В. Ван Гог.* Іриси.

Визначення колоритів картин.

Формування уявлення про колорит.

Вправа. Прочитати «заховане слово» (колорит).

Створення композиції «Осінні квіти» в теплому або холодному колориті (монотипія).

Етапи виконання роботи:

- утворення основи композиції – плями в техніці монотипія в теплому чи холодному колориті;
- зображення квітів різними способами: відтискаючи зім'ятої серветки чи паличкою;
- деталізація – прописування окремих елементів квітів чи листків контурно.

Виставка творчих робіт.

Дата _____

Для нотаток

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа «Осінні мрії». Слухання: *П. Чайковський.* «Осіння пісня» («Жовтень») із циклу дванадцяти п'єс «Пори року». Уявне малювання картин природи за прослуханою композицією.

² Гра «Тепло-холодно». Пропонується переглянути ряд картин у теплому чи холодному колориті. Учні, розглянувши картину, визначивши її колорит, відповідно вигукують: «Тепло» чи «Холодно».

Для нотаток

Дата _____

Мета: познайомити учнів з особливостями мови різних мистецтв у відтворенні характеру, настрою.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно слухає твори, характеризує музику кожного з них (мелодія, темп, динаміка), порівнює з настроями, утіленими в картині; визначає різні регістри (низький, середній, високий);
- відтворює ритм мелодії пісні, виявляє старанність щодо точного інтонування її мелодії;
- виявляє здатність злагоджено співпрацювати в колективі.

Поняття: *регістр, тривалості нот.*

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Гра «Мандри веселої хмаринки»¹.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: *М. Чембержі. Хмаринка* (http://lisschool14.ucoz.ua/_ld/0/11_Mihailo_Chember.mp3); *Р. Шуман. Порив* (<https://youaudio.org/search/>).

Дослідження звучання звуків у різних регістрах, наведення прикладів.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 16, 17) **ТА ЗОШИТОМ** (с. 8, 9)

Сприймання: *К. Х. Бьюкенен (Cathy Horvath Buchanan). Хмари.*

Спів: «Хмаринки». Музика *Н. Антоник*, вірші *Н. Своїкіної* (+ <https://www.youtube.com/watch?v=E1oMwArHamI>), розучування першого куплету, робота над ритмом, інтонуванням.

Ознайомлення з тривалостями нот.

Імпровізація: придумування мелодій відповідного характеру до віршів².

Додатковий матеріал до уроку

¹ **Гра «Мандри веселої хмаринки».** *Мета гри:* навчити учнів розрізняти регістри (*високий, середній, низький*). *Перебіг гри:* Учитель розкаже, що весела хмаринка, мандруючи, пролітала над лісом, де познайомила з багатьма його мешканцями. Дітям пропонується пофантазувати, кого могла зустріти хмаринка в лісі і в яких регістрах звучали їхні голоси (*зайчик, пташка, комарик – у високому, ведмедик, вовчик, джмелик – у низькому; лисичка, білочка...*). Мета гри може реалізовуватися в різні варіанти: педагог виконує на музичному інструменті «різні голоси» тварин, а діти впізнають; дітям пропонується відтворити голоси тварин у відповідному регістрі на музичному інструменті, голосом; створюються музичні діалоги хмаринки і тваринки.

² Перед власне імпровізацією доцільно провести міні-обговорення щодо змісту віршиків: з'ясувати, якими діти уявляють хмаринки, описані в кожному творі, чи подібні вони, чи подібними можуть бути пісеньки про них. Якою можна уявити пісеньку (*регістр, темп, гучність виконання*) тощо.

Для
ночатонок

Хмарки-чарівниці, невтомні мандрівниці

Мета: познайомити учнів з особливостями мови різних мистецтв у відтворенні характеру, настрою.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва (пейзажі), визначаючи настрій зображуваного; розрізняє колорит картини (холодний-теплий);
- утворює різні відтінки в зображенні хмар; створює композицію, добираючи кольори для передачі відповідного настрою;
- узагальнює вивчені поняття; бере участь у створенні «хмари слів» з мистецтва.

Поняття: колорит, відтінки кольору.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Вправа на асоціації «Мандрівка з хмаринками»¹.

Перегляд: мультфільм «Дощику, дощику, припусти!» (1982) або «Крутые мультики! Супер мультики для детей!».

Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 18, 19) ТА ЗОШИТОМ (с. 8, 9)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: Е. Хансон. Осінь; Ю. Лесюк. Гарний день.

Розрізнення кольорів та відтінків у зображенні хмар, визначення колориту картин.

Читання казочки про хмаринки, обговорення.

Сторітеллінг (створення цікавої історії) «Казочка про хмаринки».

Вправа. Малювання хмаринок, різних за настроєм.

Створення композиції «Хмаринки-мандрівниці» (гуаш), передача настрою.

Етапи виконання роботи:

- лінійне зображення хмарин;
- добір відтінків кольорів для хмар, що відповідають певному настрою;
- деталізація – «оживлення» хмаринок.

Створення «хмари слів» – путівничка Країною Мистецтва (колективно, с. 3 обкладинки)².

Виставка творчих робіт.

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа на асоціації «Мандрівка з хмаринками». Перегляд фото хмарин, пошук асоціацій: на кого чи на що схожа хмаринка.

² «Хмара слів» – путівничок Країною Мистецтва. Діти пригадують вивчені поняття з музичного та образотворчого мистецтва (колективно), вписують їх у форму-хмару. У подальшому в цю «хмару слів» діти вносять усі нові поняття, з якими вони ознайомлюватимуться на уроках.

Дата _____

Мета: познайомити учнів з поняттями, які трапляються в різних видах мистецтва; порівняти їхнє значення.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно слухає музичний твір, описує характер, темп його частин; знаходить різні штрихи в нотному записі;
- відтворює ритм мелодії пісні, виявляє старання точно інтонувати мелодію пісні; виконує вивчені на уроках пісні у відповідному характері;
- бере участь у дослідженні звучання різних предметів, обговореннях.

Поняття: штрихи, паузи.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування/руханка. Пісня про дощик (на вибір).

Сприймання та інтерпретація музичного твору: В. Косенко. Дощик.

Перегляд мультфільму «Дощику, дощику, припусти!». (<https://www.youtube.com/watch?v=V9EdVP4CVaM>)¹.

Дослідження звучання звуків різних предметів.

Створення «звукових картин» «Веселий дощик», «Осіння злива» в різному темпі, гучності².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 20, 21) ТА ЗОШИТОМ (с. 10, 11)

Спів: Музика А. Мігай, вірші Н. Кулик. Дощик (<https://www.youtube.com/watch?v=VENDzDQVDJE>).

Визначення різних штрихів у нотному записі п'єси та пісні.

Ознайомлення з поняттям «пауза».

Ритмічна композиція «Танок осіннього дощу».

Додатковий матеріал до уроку

¹ Обговорення сюжету мультфільму, міркувань: який музичний супровід мультфільму, чи змінювався він? Повторення поняття «регістр».

² Створення «звукових картин». Учням пропонується уявити короточасний дощик, що несподівано з'являється влітку і при яскравому сонечку поливає доквілля; або холодну тривалу зливу з вітром, що безперервно йде, то прискорюючи, то вповільнюючи швидкість дощу. Учням пропонується обрати музичний інструмент(-ти) або інші предмети, з яких можна видобувати звуки. Висловитися, якими з них можна озвучити ту чи ту «картину». Учитель може запропонувати свої або дати завдання дітям придумати власні ритмічні послідовності для дощику і зливи.

Ритми осіннього дощу

Мета: познайомити учнів з поняттями, які трапляються в різних видах мистецтва; порівняти їхнє значення.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *сприймає* твори мистецтва (пейзажі), визначає в зображенні засоби виразності графіки (точка, штрих, лінія, пляма); *порівнює* штрихи в музиці та образотворчому мистецтві;
- *створює* композицію, добираючи кольори для передачі відповідного настрою; *вміє* передавати рух у пейзажі лініями, штрихами;
- *бере участь* в обговоренні творів мистецтва.

Поняття: графіка, штрих.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Загадка¹.

Слухання: шум дощу, відтворення звуків.

Слухання музичного твору: *В. Косенко.* Дощик. Відтворення ритму простукуванням пальчиками (*фрагмент*).

Гра «Дощик-злива»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 20, 21) ТА ЗОШИТОМ (с. 10, 11)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: *Дж. Ліао.* Червона парасолька.

Фізкультхвилинка-пантоміма (за завданням до картин), прослуховуючи *Е. Морріконе.* Плач, вітре.

Формування уявлення про графіку, її засоби виразності, штрих.

Вправа. Зображення штрихами дощу на запропонованому пейзажі.

Зображення вітряного дощового дня у полі (кольорові олівці).

Етапи виконання роботи:

- лінійне зображення простого пейзажу з високою лінією горизонту;
- зображення кольоровими олівцями гриба, трави;
- деталізація – нанесення «штрихів дощу» на готову роботу.

Виставка творчих робіт.

Для
нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ В небі хмаронька пливла,
хмарка слізки пролила
на капусту, буряки,

на зелені огірки,
і на трави, і на хвоц...
То не сльози – то йде... (Дощ)

² Гра «Дощик-злива». Відтворення шуму дощу клацанням пальців, потиранням долонь, тупотінням ногами (грім) – для уявного наростання сили дощу.

Дата _____

Мета: познайомити з можливостями мови різних видів мистецтва у створенні казкових персонажів

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно слухає і характеризує фрагменти музики балету, персонажів казки в театрі та на екрані;
- виконує пісню у відповідному характері;
- бере участь в обговоренні твору мистецтва, гри.

Поняття: балет.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування/руханка. Музика *Н. Савка*, вірші *О. Салюк* «Їздить трактор по городу» із серії «З любов'ю до дітей».

Сприймання та інтерпретація музичного твору: *К. Хачатурян*. Балет «Цибуліно». Галоп. Варіації Вишеньки. Хо́да сеньйора Помідора.

Аудіо (<https://useraudio.net/search/>).

Відео (<https://www.youtube.com/watch?v=K-Tf2QLhjfo>).

Перегляд мультфільму «Цибуліно» (фрагмент).

<https://www.youtube.com/watch?v=обхQDChpUR0>. Порівняння спектаклю та мультфільму.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 24, 25) **ТА ЗОШИТОМ** (с. 12, 13)

Спів: виконання вивчених пісень; розучування української народної пісні «Ходить гарбуз по городу».

Гра «Оживи картину». *М. Тимченко*. Ходить гарбуз по городу, *Дж. Медей*. Натюрморт тощо¹.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Оживи картину». Учням пропонується уявити, що герої картини ожили і заспівали. Діти мають схарактеризувати голоси та уявний характер співу (регістр, темп, гучність виконання) гарбуза та інших «мешканців» картини.

Для нотаток

Про що розповів натюрморт

Мета: познайомити з можливостями мови різних видів мистецтва у створенні казкових персонажів.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва (натюрморти), визначає композиційний центр; розрізняє форму овочів на площині (трикутник, овал, круг);
- зображує натюрморт з овочів та фруктів, визначаючи композиційний центр; створює натюрморти з овочів та фруктів шляхом комбінування.

Поняття: композиційний центр.

Дата _____

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Осінь лічилка¹.

Порахувати, скільки овочів назвали у вірші.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 26, 27) ТА ЗОШИТОМ (с. 12, 13)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: *І. Колісник. Перець і яблука* (с. 26).

Формування уявлення про натюрморт, композиційний центр.

Перегляд слайд-шоу з натюрмортами (з квітами, овочами, фруктами, посудом тощо).

Фізкультхвилинка.

Гра «На що схожий»².

Вправа. Позначити на ілюстраціях натюрморти.

Вправа. Визначення форми овочів та фруктів. Обведення «зайвого» малюнка.

Малювання натюрморту із кавуна та фруктів (акварель, сіль).

Етапи виконання роботи:

- лінійне зображення натюрморту;
- тонування основи роботи;
- прописування аквареллю кавуна, фруктів;
- деталізація – створення ефекту об'ємності за допомогою солі (посипати на вологу роботу).

Виставка творчих робіт.

У вільний час: створення натюрмортів з овочів і корисної зелені.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Осінь лічилка.

Одна – велика диня,
а он два буряки,
три баклажани сині,
чотири огірки.

А далі теж не пусто:
червоних п'ять перчин,

шість качанів капусти,
солодких сім морквин.
Ще далі поглядімо,
що осінь принесла,
анумо полічімо

останні три числа:
це – помідорів вісім
та дев'ять картоплин,
а у вінку повисли
аж десять цибулин.

А. Королів

² Гра «На що схожий». Пропонується розглянути овочі, фрукти і обрати, на яку геометричну фігуру (круг, овал, трикутник) вони схожі.

Для
нобайток

Дата _____

Мета: познайомити з можливостями мови різних видів мистецтва у створенні казкових персонажів.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує прослухану музику, визначає вокальну та інструментальну музику;
- виконує пісню у відповідному характері;
- бере участь в інсценізації пісні, грі.

Поняття: календарно-обрядові пісні, гопак.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування/руханка. Музика *Н. Савка*, вірші *О. Салюк*. «Їздить трактор по городу» із серії «З любов'ю до дітей».

Сприймання та інтерпретація музичних творів: Українська народна пісня «Женчичок-бренчичок» в обробці для хору *М. Леонтовича*. *М. Мусоргський*. «Гопак» з опери «Сорочинський ярмарок».

Перегляд мультфільму (за бажання) «Женчичок-бренчичок» із серії «З любов'ю до дітей».

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 24, 25) ТА ЗОШИТОМ (с. 14, 15)

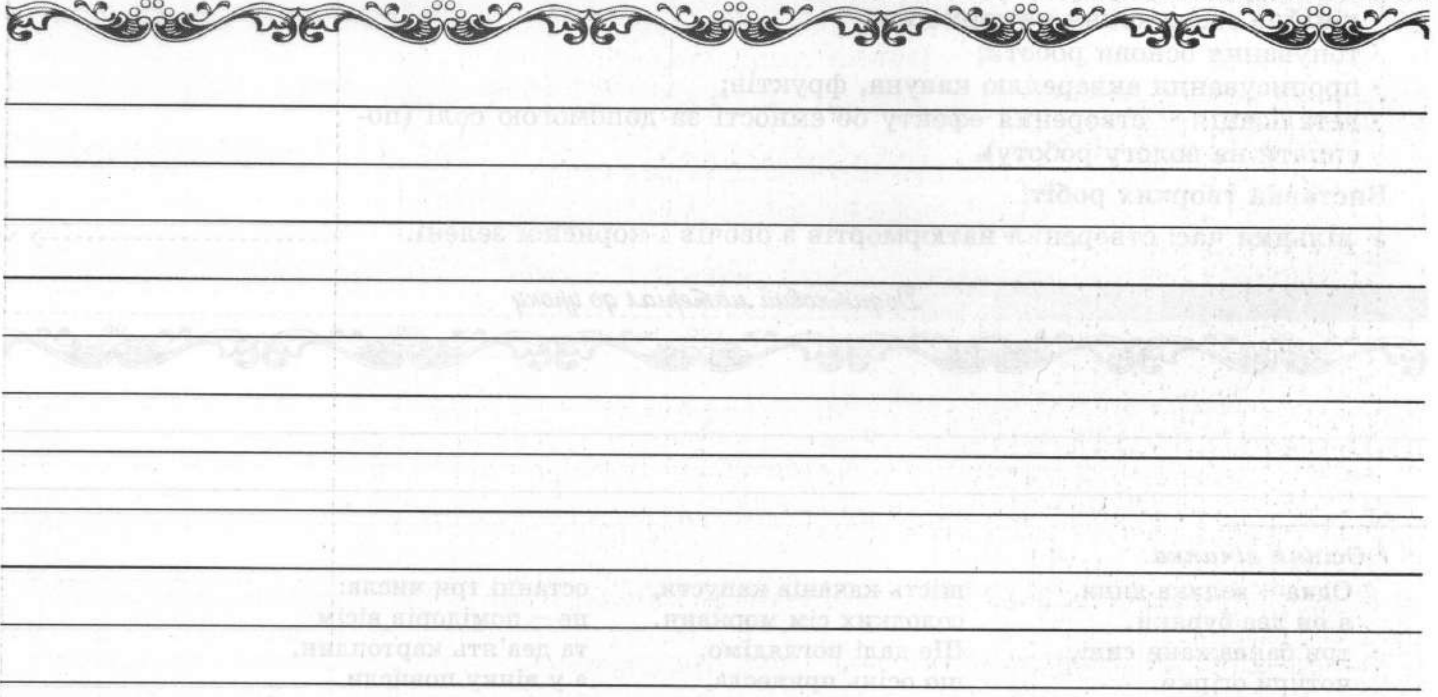
Спів: виконання в ролях (*інсценізація*) української народної пісні «Ходить гарбуз по городу».

Гра «Оживи картину». *М. Тимченко*. Ходить гарбуз по городу. *Дж. Медей*. Натюрморт тощо¹.

Виконання ритмічних вправ.

Створення міні-опери.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Оживи картину». Учні пропонується уявити, що герої картини ожили і заспівали. Діти мають схарактеризувати голоси та уявний характер співу (регістр, темп, гучність виконання) гарбуза та інших «мешканців» картини.

Про що розповів натюрморт (продовження)

Мета: познайомити з можливостями мови різних видів мистецтва у створенні казкових персонажів.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва (об'ємний ліплений мультфільм), характеризує образи;
- розрізняє форму овочів (за об'ємом – куля, конус, циліндр);
- створює власні художні образи з пластичного матеріалу.

Поняття: куля, конус, циліндр.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Гра «Мандрівка по городу»¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 26, 27) ТА ЗОШИТОМ (с. 14, 15)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: М. Тимченко. Ходить гарбуз по городу (фасилітована дискусія).

Гра «Оживи картину»².

Перегляд: мультфільм «Ходить Гарбуз по городу» (1997).

https://www.youtube.com/watch?v=4g_0iuPROVY.

Фізкультхвилинка-театралізація.

Вправа-загадка. Відгадування персонажів за формою і кольором.

Ліплення гарбузових родичів (пластилін).

Етапи виконання роботи:

- формування загальної форми (куля, конус, циліндр);
- деталізація – створення образу – очі, ротик, ніс тощо.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: поцікавитися в дорослих, скільки коштують овочі, які ліпили на уроці.

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Мандрівка по городу». Повторення назв овочів та їхніх кольорів з мультфільму «Українська пісня для дітей – Їздить трактор по городу».

² Гра «Оживи картину». Сприймання картини М. Тимченко, характеристика героїв пісні – «гарбузових родичів».

Для нотаблок

Дата _____

Мета: розширити знання учнів про українські народні інструменти, їх звучання, декорування та відображення у мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує темп, настрій музики; описує звучання ансамблю «троїсті музики», називає музичні інструменти, що входять до складу ансамблю «троїсті музики»; упізнає на нотному стані і називає ноти I октави «до, мі, соль сі», розгадує ребуси;
- співає у відповідному характері пісню, чітко відтворює ритм мелодії; тримає вокальну поставу, виконує вказівки вчителя під час співу; придумує різні ритмічні послідовності, виконує ритми соло та в ансамблі;
- бере участь у пантомімі «веселі дударики», пропонує рухи, жести для створення відповідного образу.

Поняття: ансамбль, «троїсті музики», цимбали.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Сприймання: Віктор Павлік «Весілля в Карпатах» (фрагмент) (<https://www.youtube.com/watch?v=gEhHpDXsgGI>) Рухи під музику (придумані самостійно чи запропоновані вчителем/одним з учнів).

Слухання вірша В. Довжика «Троїсті музики» (на текст створено пісню – музика О. Ледньова, виконує дует «Два кольори») або **легенди** про троїстих музик¹. Обговорення.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: народний ансамбль «троїсті музики» (твори за вибором вчителя), Л. Колодуб. Троїсті музики.

Обговорення загального настрою творів, темпу музики; добір описових характеристик звучання ансамблю «троїсті музики».

Ритмо-пластична вправа/поспівка².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 28, 29) ТА ЗОШИТОМ (с. 16, 17)

Спів: розучування першого куплету пісні «Ой, заграйте, дударики» (музика А. Філіпенка, вірші В. Панченка), робота над ритмом мелодії, інтонуванням, виконанням у характері.

Створення пантоміми «Веселі дударики».

Знайомство з нотною грамотою: Казка про Будиночок нот: ноти До, Мі, Соль, Сі, пошук їх у нотному записі.

Розгадування ребусів (В.: дорога, ведмідь, парасолька, таксі).

Відгадування загадок (В.: троїсті музики, скрипка, сопілка).

¹ **Легенда про троїстих музик.** Три парубки-гуцули – скрипаль, цимбаліст та сопілка – закохалися у дівчину. Вибираючи собі нареченого, дівчина запропонувала їм принародно змагатись у грі: чие виконання народ визнає найліпшим – за того вийде заміж. Кожен з них грав на своєму інструменті найулюбленішу мелодію. І виконання було таким майстерним, що жодний не одержав переваги. Тоді дівчина звеліла кожному зіграти одну й ту саму мелодію, – але й цього разу не розсудили найкращого... Залишилося останнє – грати музикам разом. І від спільної гри народилася нечувана досі чарівна музика, тож народ вирішив – не слід їх розлучати.

² **Ритмо-пластична вправа/поспівка.**

«Всі мене питають – хто ти?
Я – музичний знак, я – нота.

Поток всіх усього сім –
ДО, РЕ, МІ, ФА, СОЛЬ, ЛЯ, СІ».

Троїсті музики

Мета: розширити знання учнів про українські народні інструменти, їх звучання, декорування та відображення у мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- уважно розглядає твір мистецтва, визначає, як прикрашено елементи зображуваного;
- створює візерунки для оздоблення народних інструментів різними художніми техніками (аплікативно, способом штампування); *уміє* вирізати однакові деталі способом симетричного вирізання (складання паперу);
- бере участь (*дискутує*) в обговоренні твору мистецтва, спостерігаючи за елементами декору зображуваного.

Поняття: візерунок.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Вправа-гра «На полонинах»¹.

Слухання музики «Троїсті музики». Гра-пантоміма²: зображення гри троїстих музик.

Фізкультхвилинка – вільні рухи під музику/пальчикова гімнастика³.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 30, 31) ТА ЗОШИТОМ (с. 16, 17)

Сприймання та інтерпретація (фасилітована дискусія) твору мистецтва: *Н. Курій-Максимів. Троїсті музики.*

Створення візерунка, яким можна прикрасити народний інструмент цимбали за допомогою різних художніх технік (*аплікація або штампування*).

Аплікація:

- симетричне вирізування елементів за шаблонами чи власним малюнком;
- спроби комбінування на аркуші, наклеювання елементів.

Штампування:

- нанесення штампиками відбитків різних форм та кольорів.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: слухання легенди про троїстих музик.

<https://www.youtube.com/watch?v=AiXo3G3sQBc>.

Для
нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа-гра «На полонинах». Учням пропонується прослухати звуки, уявити, де вони перебувають, словесно описати настрої чи асоціації.

² Гра-пантоміма. Учні по черзі показують гру на інструментах, які звучали в композиції, – інші відгадують.

³ Пальчикова гімнастика.

На долоньці пальців п'ять

Будем разом рахувати: 1, 2, 3, 4, 5 –

Будем дружно малювати.

А щоб гарно малювати,

Вправні пальці треба мати,

1, 2, 3, 4, 5 – будем дружно малювати.

Дата _____

Мета: вчити учнів характеризувати забарвлення звучання музичного інструменту (тембр), відтворювати свої емоційні враження у різному колориті (холодному, теплому).

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *вирізняє* звучання (тембри) флейти і сопілки, *називає* ці музичні інструменти; характеризує темп, настрій музики; упізнає на нотному стані і називає ноти | октави «ре, фа, ля», розгадує ребуси;
- *співає* у відповідному характері пісню, *чітко відтворює* ритм мелодії; *тримає* вокальну поставу; придумує рухи для пантоміми, виявляє бажання імпровізувати із запропонованими віршиками (відтворює ритм/придумує мелодію); відтворює різні ритмічні послідовності, виконує ритми соло та в ансамблі;
- *бере участь* у пантомімі «Веселі дударики», пропонує рухи, жести для створення відповідного образу.

Поняття: *тембр*.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Сприймання: танцювальна музика у виконанні троїстих музик. Виконання рухів під музику. Актуалізація знань про троїстих музик.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: *В. Кирейко*. Награвання Лукаша з опери «Лісова пісня» (*сопілка*). *Й. С. Бах*. Жарт (*флейта*). Обговорення настрою творів, характеру мелодії кожного з них (*пісенна, танцювальна, спокійна, бадьора, грайлива* тощо); добір описових характеристик звучання сопілки та флейти.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 32, 33) ТА ЗОШИТОМ (с. 18, 19)

Казка «Як сопілка флейтою стала». Міні-дискусія «Що слід робити, щоб стати музикантом-професіоналом». Пригадати, у яких закладах освіти навчаються майбутні митці.

Спів і створення пантоміми «Веселі дударики».

Початок розучування пісні «Кольорова гама» (музика *Л. Масол*, вірші *В. Тиценка*).

Створення мелодій до запропонованих віршиків (поспівок для *Ля-сольки і Барвика*)¹.

Знайомство з нотною грамотою: Казка про Будиночок нот: ноти Ре, Фа, Ля, пошук їх у нотному записі.

Розгадування ребусів (В.: *фарби, лялька, море*).

«Пошук» прикладів слів, у назві яких «заховалися» назви нот.

Додатковий матеріал до уроку

¹ У процесі створення мелодії до віршиків спочатку рекомендуємо запропонувати відтворити ритм одного з віршиків (різними способами – оплесками, клацанням тощо – по черзі соло та в ансамблі), а потім запропонувати придумати мелодію і виконати її на музичному інструменті чи голосом (*тільки за бажання!*).

Для
нотаток

Як сопілка флейтою стала

Мета: вчити учнів характеризувати забарвлення музичного інструменту (тембр), відтворювати свої емоційні враження у різному колориті (холодному, теплому).

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- називає засоби виразності графіки;
- створює безпредметні композиції графічно.
- бере участь в обговоренні твору мистецтва, вирізняє та характеризує виразні лінії у композиції;

Поняття: засоби виразності графіки (лінія, штрих, крапка, пляма).

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Слухання гри на сопілці та флейті. «Повітряна» вправа «Я малюю мелодію»¹.

Фізкультхвилинка – пантоміма «Веселі дударики».

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 32, 33) ТА ЗОШИТОМ (с. 18, 19)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: Ж. Уолл. Чарівна флейта. Визначення виразних ліній.

Формування уявлення про засоби виразності графіки (лінія, штрих, крапка, пляма).

Експериментування із художніми засобами «Здивуй мене»².

Сприймання та інтерпретація: О. Ліола. Птахи.

Вправа.

Гра «Так-ні» (у парах)³.

Створення кольоровими лініями ніжної мелодії флейти або гучних звуків барабана (фломастери).

Виставка творчих робіт.

У вільний час: Пофантазувати, як можна кольоровими лініями зобразити мелодії, виконані на інших інструментах.

Дата _____

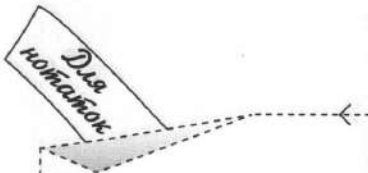
Додатковий матеріал до уроку

¹ «Повітряна» вправа «Я малюю мелодію». Слухання мелодій сопілки та флейти, їх характеристика, малювання у повітрі олівцем різними виразними лініями, аргументування, чому саме такі лінії підходять.

² Експериментування із художніми засобами «Здивуй мене». Подати запропоноване явище – спів пташки у незвичайній манері (пантоміма, малюнок, простукування тощо).

³ Гра «Так-ні». В альбомі кожен учень довільно розміщує різні лінії (криві, хвилясті, прямі (фломастери)). У парах діти обговорюють і дають короткі відповіді на питання: «Ця лінія підходить для флейти?», «Ця лінія підходить для барабана?».

Дата _____

Мета: познайомити з можливостями мистецтва «розповідати казки», відтворювати казкові образи тембрами музичних інструментів та різними художніми техніками.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *вирізняє* звучання (тембри) струнних музичних інструментів, флейти, гобоя, *називає* ці музичні інструменти; *описує* характер кожного з персонажів казки за характером музики;
- *співає* у відповідному характері пісню, *чітко відтворює* ритм мелодії; *тримає* вокальну поставу;
- *бере участь* в обговоренні характеру музики персонажів симфонічної казки.

Поняття: струнні та духові музичні інструменти.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Вірш Я. Акім за казкою «Петрик і Вовк»¹.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: С. Прокоф'єв. Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Петрика, Пташки, Качки). Обговорення звучання (тембру) музичних інструментів, що характеризують персонажів казки, характеру мелодії кожного з них.

Повторення нотної грамоти на прикладах розгадування ребусів / наведення прикладів слів, у назві яких вміщено назви нот.

Фізкультхвилинка².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 36, 37) ТА ЗОШИТОМ (с. 20, 21)

Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (ознайомлення із сюжетом казки, перегляд музичних інструментів).

Спів: розучування пісні «Киця, кицюня» (музика і вірші І. Білика), робота над ритмом мелодії, інтонуванням, диханням. Виконання пісні «Кольорова гама» (музика Л. Масол, вірші В. Тиценка).

Додатковий матеріал до уроку

¹ Емоційне налаштування. За казкою «Петрик і Вовк».

З боліт, де смарагдова ряска,
Із поля чи просто з дупла
Співуча і лагідна казка
Стежинками нотними йшла.
Стежинка веде до хатинки,
Де казка сховала секрет:
Розкажуть про Петрика й Вовка
Фагот, і кларнет, і квартет.
Ховаються в нотних стежинках
Галявини, луки, ліси.

Для кожного звіра й пташинки
У казки свої голоси.
Як пташечка, флейта засвище,
Качками прокрядуть гобої,
І злого-презлого вовчиська
Валторни замінять собою.
Однак поспішати не варто
Ця казка для тебе – ти знай!
Чарівні сторінки-дверцята
До нових казок відкривай!

Я. Акім

² Фізкультхвилинка.

Білка йде по лісу пішки (крокування).

Продає вона горішки: лисичці-сестричці (імітування «лисиця»),

Горобцю, синиці (стрибають, як пташки),

Ведмедю волохатому (імітування рухів ведмедя).

І зайчику вухатому (руки вгору, як «вушка», і стрибки).

Для кожного звіра і птаха у казки свої голоси

Мета: познайомити з можливостями мистецтва «розповідати казки», відтворювати казкові образи тембрами музичних інструментів та різними художніми техніками.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- розрізняє живописні, скульптурні, силуетні зображення;
- створює силуети птахів;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва; презентує власні творчі роботи.

Поняття: силует.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Пантоміма «Кішка», «Пташка»¹.

Слухання: С. Прокоф'єв. Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Пташки, Качки) – пантомімне зображення героїв.

Фізкультхвилинка.

Сторітеллінг-скрайб – розповідь про бережливе ставлення до птахів узимку².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 38, 39) ТА ЗОШИТОМ (с. 20, 21)

Формування уявлення про силует.

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: Е. Шеферд. Птахи. Визначення та порівняння живописних, скульптурних та силуетних зображень.

Гра «Вгадай пташку за силуетом»³.

Вправа.

Створення силуетної композиції «Бережіть птахів!» (гуаш).

Виставка творчих робіт.

У вільний час: дізнатися в дорослих про птахів Червоної книги України.

Дата _____

Для нотаток

Додатковий матеріал до уроку

¹ Пантоміма «Кішка», «Пташка». Учитель (учителька) називає тварину в різному стані – учні пантомімою показують, наприклад: кішка потягується, мружиться на сонечку, махає хвостиком, стрибає тощо; пташка – літає, щебече, перестрибує з гілки на гілку тощо.

² Сторітеллінг-скрайб – розповідь про бережливе ставлення до птахів узимку.

Учні на окремих аркушах роблять швидкі силуетні замальовки і озвучують, як допомагати птахам узимку, наприклад: мал. – пташка на гілці, мал. – годівничка, мал. – пташка в годівничці тощо.

³ Гра «Вгадай пташку за силуетом». Учитель (учителька) показує силуети птахів – діти вгадують (дятел, лелека, ворона, ластівка тощо).

Для
ножаток

Дата _____

Мета: продовжити знайомити з можливостями мистецтва «розповідати казки», відтворювати казкові образи тембрами музичних інструментів та різними художніми техніками.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *вирізняє* звучання (тембри) струнних музичних інструментів, флейти, гобоя, кларнета, фагота, називає ці музичні інструменти; *описує* характер кожного з персонажів казки за характером музики;
- *співає* у відповідному характері, темпі пісню, *чітко відтворює* ритм мелодії; *тримає* вокальну поставу;
- *бере участь* в обговоренні характеру музики персонажів симфонічної казки.

Поняття: струнні та дерев'яні духові музичні інструменти.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Ритмо-пластичні вправи, вивчені в попередній період (на вибір).

Сприймання та інтерпретація музичного твору: С. Прокоф'єв. Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Петрика, Пташки, Качки, Кицьки, Дідуся). Обговорення звучання (тембру) музичних інструментів, що характеризують персонажів казки, характеру мелодії кожного з них.

Повторення нотної грамоти на прикладах нотного запису музичних тем з казки (штрихи – стакато, легато, регістр – високий, середній).

Експериментування/імпровізації зі звуками (варіант – з елементами інсценізації, за бажання дітей)¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 36, 37) ТА ЗОШИТОМ (с. 22, 23)

Сприймання: С. Прокоф'єв. Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (знайомство із сюжетом казки, перегляд музичних інструментів).

Спів: виконання пісні «Киця, кицюня» (музика і вірші І. Білика (с. 108)) у відповідному характері. Виконання пісні «Кольорова гама» (музика Л. Масол, вірші В. Тименка).

Імпровізації з ритмами (наприклад, «разом з друзями пофантазуйте і виконайте ритм ходи киці і кошеняти» тощо).

Додатковий матеріал до уроку

¹ Експериментування/імпровізації зі звуками: наприклад, Василь Сухомлинський «Як здивувався Мурко».

Був собі у бабусі старий-престарий кіт Мурко. Лежить Мурко проти сонця, гріється (звук шурхоту целофану). Заплющив очі, спить, поклавши голову на лапки. Тільки хвостиком махає, мух відганяє (звук потирання долоньки об долоньку). На подвір'ї ходило курча (звуки ксилофона). Воно відбилосся від квочки й жалібно пищало (писк). Побачивши кота, замовкло. Підійшло тихенько до нього, притулилося й очі закрило. Тепло йому біля котового колушка (звуки трикутника). Мурко відчув, що до нього хтось притулився. Розплющив очі – курча. І здивувався: та й сміливе ж яке! Дивиться Мурко на курча, дивується й не знає, що йому робити. Чи налякати курча, щоб утекло, чи хай собі гріється?

Як ти думаєш, що зробить котик?

Для кожного звіра і птаха у казки свої голоси (продовження)

Мета: познайомити з можливостями мистецтва «розповідати казки», відтворювати казкові образи тембрами музичних інструментів та різними художніми техніками.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- розрізняє живописні, скульптурні, силуетні зображення;
- створює силуети кота;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва, в іграх.

Поняття: *силует*.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Пантоміма «Котик-муркотик»¹.

Слухання: С. Прокоф'єв. Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (тема Кішки) – пантомімне зображення героя-кота.

Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 38, 39) ТА ЗОШИТОМ (с. 22, 23)

Закріплення уявлення про силует.

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: С. Вілер. Казкова країна. Визначення та порівняння живописних, скульптурних і силуетних зображень.

Художньо-образна вправа з крупною «Котик»².

Вправа.

Зображення силуета котика (*крупна, клей*).

Виставка творчих робіт.

Колективне обговорення твору мистецтва: Ю. Мацик. Людина-оркестр.

У вільний час: придумати рухливу гру-пантоміму, де кішка буде головним героєм. Пограти разом із друзями в цю гру на перерві.

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Пантоміма «Котик-муркотик». Учні мімічно відтворюють рухи кота, які називає вчитель: нявчання, мруження, облизування тощо.

² Художньо-образна вправа з крупною «Котик». На аркуш паперу чи планшет наноситься тонкий пласт сипкого матеріалу, який розрівнюється руками, потім наноситься малюнок кота (за зразком-схемою вчителя (вчительки) на дошці).

Для
роботок

Дата _____

Тема 12

Мета: продовжити знайомити з можливостями мистецтва «розповідати казки», відтворювати казкові образи тембрами музичних інструментів та різними художніми техніками.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *вирізняє* звучання (тембри) струнних, духових та ударних музичних інструментів, називає музичні інструменти; описує характер кожного з персонажів казки за характером музики;
- *співає* у відповідному характері, темпі пісню, *чітко відтворює* ритм мелодії; *тримає* вокальну поставу;
- *бере участь* в обговоренні характеру музики персонажів симфонічної казки.

Поняття: струнні, духові, ударні музичні інструменти оркестру; звукоряд.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Ритмо-пластичні вправи, вивчені в попередній період (на вибір).

Сприймання та інтерпретація музичного твору: С. Прокоф'єв. Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (теми Вовка, Мисливців), Фінал. Обговорення звучання (тембру) музичних інструментів, що характеризують персонажів казки, характеру мелодії кожного з них. Узагальнення: розмова про оркестр та групи інструментів, що його складають.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 40, 41) ТА ЗОШИТОМ (с. 24, 25)

Симфонічна казка «Петрик і Вовк» (продовження знайомства із сюжетом казки, перегляд музичних інструментів).

Спів: виконання пісні «Киця-кицюня» (музика і вірші І. Білика) у відповідному характері. Виконання пісні «Кольорова гама» (музика Л. Масол, вірші В. Тиценка).

Імпровізації зі звуками. Придумування озвучування до казки¹.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Імпровізації зі звуками. Зайчик і Місяць. Василь Сухомлинський.

Холодно взимку Зайчикові. Вибіг він на узлісся, а вже ніч настала. Мороз тріщить, сніг проти Місяця блищить, холодний вітрець з яру повіває. Сів Зайчик під кущем, простяг лапки до Місяця, просить:

– Місяцю, любий, погрій мене своїми променями, бо довго ще Сонечка чекати.

Жалко стало Місяцеві Зайчика, він і говорить:

– Іди полем, полем, я тобі дорогу освітлю, прямуй до великого стогу соломи.

Попрямував Зайчик до стогу соломи, зарився в стіг, виглядає, усміхається до Місяця:

– Спасибі, любий Місяцю, тепер твої промені теплі-теплі.

Для кожного звіра і птаха у казки свої голоси (продовження)

Мета: продовжити знайомити з можливостями мистецтва «розповідати казки», відтворювати казкові образи тембрами музичних інструментів та різними художніми техніками.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- називає кольори та відтінки;
- уміє створювати композиції в техніці плямографії;
- бере участь (дискутує) в обговоренні твору мистецтва.

Поняття: кольори, відтінки.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Вправа-гра «У лісі»¹.

Фізкультхвилинка: гра-пантоміма «Зачаровані дерева»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 42, 43) ТА ЗОШИТОМ (с. 24, 25)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: С. Вілер. Казкова країна (фасилітована дискусія).

Вправа-експеримент «Чарівні плями»³.

Гра «Кольори пір року»⁴.

Малювання казкового лісу, роздмухуючи плями (акварель, трубочка для соку).

Етапи виконання роботи:

- прописування аквареллю пагорбів, добираючи кольори відповідно до пори року;
- спроби комбінування на аркуші, наклеювання елементів.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: скласти казкову розповідь про зачарований ліс.

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа-гра «У лісі». Учні слухають звуки лісу. Розповідають, що уявили, який настрій виник.

² Гра-пантоміма «Зачаровані дерева». Учні пропонуються зобразити дерева: веселі, злякані, заморожені, сонні тощо, – які зачарував чаклун.

³ Вправа-експеримент «Чарівні плями». Учні тренуються роздмухувати плями. Розповідають, на кого чи що вони схожі.

⁴ Гра «Кольори пір року». Учні отримують набори карток з різними відтінками кольорів. Пропонується вибрати картки з кольорами обраної пори року. По черзі 4 учні закріплюють обрані картки на дошці, аргументуючи відповіді.

Дата _____

Мета: ознайомити з можливостями мистецтва відтворювати красу природи та народні свята.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *добирає* характеристики музики; пропонує програму до твору, пояснює вибір;
- *співає* у відповідному характері, темпі пісню, *чітко відтворює* ритм мелодії; *тримає* вокальну поставу;
- *бере участь* в обговоренні характеру музики.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування¹.

Гра «Зимові ритми» за зразком гри «Ритмічне коло»².

Сприймання та інтерпретація музичного твору: А. Вівальді. «Зима» з циклу «Пори року».

Добір емоційних характеристик до характеру музики (*сумна, спокійна, бадьора, ніжна, весела, урочиста, мрійлива, радісна, хвилююча*). Це програмна чи не програмна музика? Який віршик може бути програмою до цього музичного твору?

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 44, 45) ТА ЗОШИТОМ (с. 26, 27)

Спів: розучування української народної пісні «Ой хто Миколая любить», виконання у відповідному характері.

Імпровізації з ритмами.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Емоційне налаштування. Хоровод чи відтворення ритму віршованого тексту, наприклад:

МИКОЛАЙ (автор М. Пономаренко)

Через поле, через гай
Йде до діток Миколай.
У білесенькій торбинці
Він для всіх несе гостинці.

² Гра «Ритмічне коло». Учні стають у коло. Учитель (учителька), звертаючись до одного з них, проплескує ритмічний рисунок. Учень повторює його, а потім проплескує свій ритмічний рисунок товаришу, який стоїть поруч, і так далі. Гра продовжується по колу.

Варіанти віршиків-«програм»:

Малесенькі сніжинки –
Дарунок – диво з див!
Мабуть, це ельф зимовий
Сніжинки розгубив!

О. Зубер

Цей сніг — як сміх,
такий веселий,
гілки деревам лоскотав,
будив веселоцями села
і сипав сміхом на міста.

А. Костецький

Метелиця-хурделиця
замела лісок.
Як біла ковдра, стелиться
під соснами сніжок.

Н. Забіла

Зимові свята

Мета: ознайомити з можливостями мистецтва відтворювати красу природи та народні свята.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує засоби зображення «морозних візерунків»; порівнює використані засоби зображення на картині та в побуті;
- створює композиції із зображенням морозних візерунків;
- бере участь в обговоренні твору мистецтва.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Загадка про мороз (на вибір учителя).

Перегляд відео «Морозні візерунки».

Слухання: А. Вівальді. «Зима» із циклу «Пори року».

Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 46, 47) ТА ЗОШИТОМ (с. 26, 27)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: І. Вапнярська. Зима (фрагмент).

Порівняння засобів зображення на картині та в побуті (морозні візерунки на вікні й печиві).

Вправа-експеримент «Чарівні малюнки»¹.

Вправа.

Створення рамки для фотографії із зображенням морозних візерунків (восковий олівець та акварельні фарби).

Етапи виконання роботи:

- зображення візерунків восковими олівцями;
- тонування аркуша аквареллю.

Виставка творчих робіт.

Для
контянок

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа-експеримент «Чарівні малюнки». Дитина малює свічкою на папері візерунки. Потім зафарбовує лист аквареллю синього кольору. Малюнок свічкою залишається білим.

Для
колядок

Дата _____

Мета: знайомити дітей із зимовими українськими народними святами.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- описує емоції, що викликає твір мистецтва;
- співає у відповідному характері пісні;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва, колективному виконанні.

Поняття: календарно-обрядові пісні (повторення), колядки, щедрівки.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Хоровод чи відтворення ритму віршованого тексту колядки чи щедрівки¹.

Гра «Зимові ритми» за зразком гри «Ритмічне коло».

Сприймання та інтерпретація музичних творів:

Українські колядки та щедрівки: «Старий рік минає», «Нова радість стала», «Щедрик» та інші (за вибором).

Сприймання та інтерпретація творів кіномистецтва:

Мультфільм «Різдво», кінофільм «Один удома» (фрагмент «Щедрик»).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 44, 45) ТА ЗОШИТОМ (с. 28, 29)

Сприймання: М. Тимченко. Різдво. Обговорення настрою, сюжету, колориту картини, звуків, що можна уявити з цієї картини.

Спів: виконання відомих учням українських колядок і щедрівок, української народної пісні «Ой хто Миколая любить» у відповідному характері. Розучування пісні JINGLE BELLS (Дзвоники дзвенять) (музика і вірші Дж. П'єрпонта).

Імпровізація: придумування музичного супроводу до пісень.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Емоційне налаштування. Орієнтовні колядки та щедрівки:

Коляду для вас співаю,
Дай вам Боже урожаю,
Щедрих нив, садів квітучих,
Зірку в небі на Святвечір
Для дорослих и малечі.
Коляда моя лунає,
Увесь світ з Різдвом вітає.
Коляд, коляд, коляда
У віконце загляда.
У різдвяну світлу нічку
Запали на радість свічку.
Коляду поклич до хати,
Щоб Ісуса привітати.
Люди добрі, колядуйте,
Сина Божого шануйте!

Коляд, коляд, коляда,
Хай обходить вас біда.
І нехай на ваш поріг
Прийде радість в Новий рік.
Щоб в добробуті цвіли,
Щоб щасливо ви жили,
І щоб рік цей молодий
Вам був кращий за старий.
Друзів зичимо багато;
Щоб у будні та на свято
Вашігнулися столи.
Щоб здорові всі були!

Д. Гордійко

О. Роговенко

Для
нотаток

Зимові свята (продовження)

Мета: знайомити дітей із зимовими українськими народними святами.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- висловлює емоційні враження від сприймання витинанок;
- створює витинанку на тему Різдва
- бере участь в обговоренні творів мистецтва.

Поняття: витинанка.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: українські колядки та щедрівки (за вибором).

Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 46, 47) ТА ЗОШИТОМ (с. 28, 29)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: витинанки.

Формування уявлення про витинанку.

Перегляд відео про новорічні витинанки <https://www.youtube.com/watch?v=xIPdWVNUmFw>

Вправа.

Створення різдвяної витинанки – янголятка (панір).

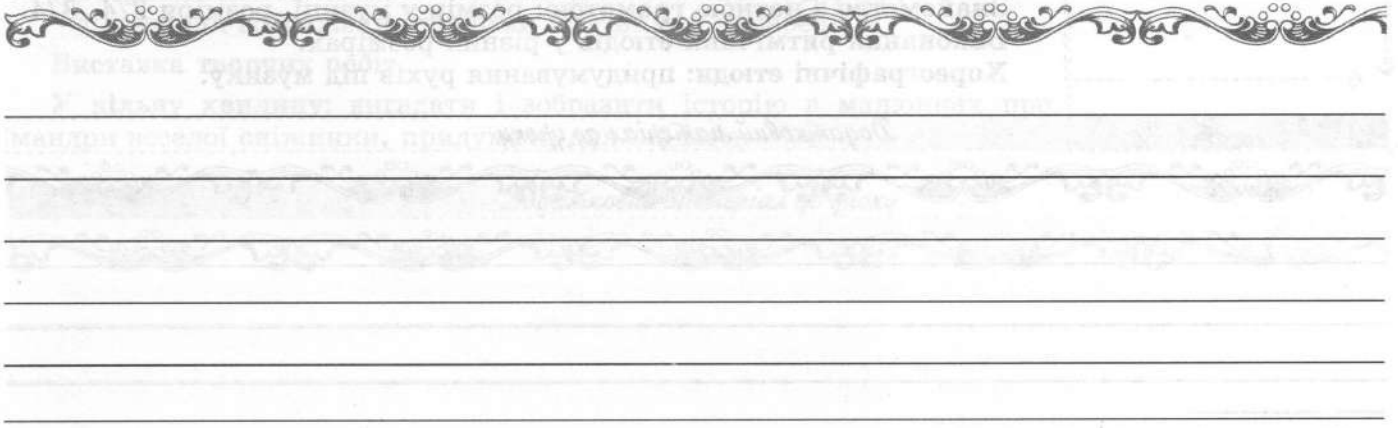
Виставка творчих робіт.

У вільний час: створити й прикрасити різдвяний леп-бук разом із друзями.

Етапи створення леп-буку¹:

- обрати тему;
- продумати структурування;
- відібрати матеріал та змакетувати.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Елементи леп-буку:

- кишеньки різної форми та розміру (також у вигляді книжечки чи «гармошки»);
- конвертики;
- віконця;
- дверцята;
- стрілки;
- карточки;
- елементи, які можна витягувати;
- елементи, які повертаються навколо своєї осі;
- пазли.

Дата _____

II розділ. ПРИРОДИ

Тема 15

Мета: розширити знання учнів про можливості мистецтва відтворювати красу зимової природи, дати уявлення про поняття «етюд» в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує настрій музики, темп, називає музичний інструмент, що виконує її; упізнає в нотному записі розмір, правильно називає його;
- співає у відповідному характері мелодію послівки, придумує ритмічні послідовності, виконує ритми соло та в ансамблі, імпровізує рухи під музику;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва, не боїться презентувати свою творчість іншим.

Поняття: етюд, розмір.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Руханки-інсценізації¹.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: Ф. Ліст. Юнацький етюд № 12 «Заметіль».

Визначення настрою твору, темпу, тембру.

Перегляд та обговорення (за бажання учнів): мультфільм «Крижане серце» (фрагмент).

Літературно-звукова імпровізація «Хуга завиває»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 50, 51) ТА ЗОШИТОМ (с. 32, 33)

Спів: послівка «Летять сніжинки», робота над ритмом мелодії, інтонуванням, виконанням у характері.

«Ансамбль зими». Визначення, з яких музичних інструментів можна створити ансамбль для виконання п'єс «Заметіль», «Зимові сни».

Сприймання та інтерпретація твору образотворчого мистецтва: Д. Леван. Узимку. Прийом «Уяви себе всередині картини».

Знайомство з нотною грамотою: розмір у музиці, розміри 2/4, 3/4.

Виконання ритмічних етюдів у різних розмірах.

Хореографічні етюди: придумування рухів під музику.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Руханки-інсценізації.

Наприклад: Сніжинки над нами кружляють. (Руки підняти вгору, помахати кистями рук), Сніжинки на землю лягають (присісти).

Вони з височини злетіли (піднятися і потягнутися на носочках),

Сніжинки кружляти хотіли (плавні рухи руками праворуч, ліворуч).

² Літературно-звукова імпровізація «Хуга завиває».

Хуга завиває (голосом: «у-у-у»),

Пісню нам співає (голосом: «у-у-у»),

Сніг несе стежками (оберти навколо себе, голосом «у-у-у»),

Холодить нас з вами (показ, як холодно) (віршик можна інтерпретувати з елементами гри «Луна»).

МОВА КОЛЬОРОВА

Зимові етюди

Мета: розширити знання учнів про можливості мистецтва відтворювати красу зимової природи, дати уявлення про поняття «етюд» у мистецтві.

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва (пейзажі), розрізняючи кольори та їх відтінки;
- досліджує та утворює відтінки холодних (зимових) кольорів; створює тематичну композицію, передаючи настрій відповідними кольорами та їх відтінками;
- бере участь у колективному обговоренні твору мистецтва, висловлює власні враження.

Поняття: відтінки кольору.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Вправа «Кольори зими» (проводиться двічі)¹.

Вірш В. Конопельця «Якого кольору сніг?» <http://www.megaznaika.com.ua/lyrics/yakoho-koloru-snih-vitalij-konopelets/> Називання «кольорів зими» за віршем.

Перегляд відео: зима в сонячну та похмуру погоду.

Вправа «Кольори зими».

Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 52, 53) ТА ЗОШИТОМ (с. 32, 33)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: Лариса Лукаш. Зимові мережива. Розрізнення кольорів та відтінків.

Формування уявлення про утворення відтінків холодних кольорів.

Вправа. Утворення відтінків холодних кольорів на снігових заметах.

Створення композиції «Зимові етюди» (воскові олівці та акварельні фарби). Застосування різних відтінків кольорів.

Етапи виконання роботи:

- зображення восковими олівцями снігових замет, дерева;
- тонування зображення різними відтінками акварелі.

Виставка творчих робіт.

У вільну хвилину: вигадати і зобразити історію в малюнках про мандри веселої сніжинки, придумати для неї ім'я.

Для
котяток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа «Кольори зими». Учні отримують набори карток з різними відтінками кольорів. Спочатку діти добирають ті, які відповідають зимі (з досвіду). Вдруге – додають ще інші відтінки, про які почували чи які побачили.

Для
ножничок

Дата _____

Мета: познайомити з можливостями мови різних видів мистецтва передавати настрій та емоції людей, які займаються спортом. Показати роль музики у спорті.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- описує емоції, втілені у творах мистецтва;
- співає у відповідному характері пісню, придумує ритмічні послідовності;
- бере участь у колективних руханках, чітко виконує рухи і жести під музику.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Рухлива гра «Хто швидше доріжку протопче?»¹.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: В. Косенко. Скакалка. Визначення настрою твору, темпу.

Ранкова зарядка «Вверх, вниз». Руханка.

Фізкультхвилинка. Кроком руш – Baby Shark Українською – Дитячі пісні із серії «З любов'ю до дітей» (<https://www.youtube.com/>) або руханка-інсценізація «Холодно взимку»².

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 54, 55) ТА ЗОШИТОМ (с. 34, 35)

Спів: Спортивна зима (музика В. Сороки, вірші Р. Обшарської), робота над ритмом мелодії, інтонуванням, виконанням у характері.

Виконання рухів під пісню «Танці-зігріванці» (<https://www.youtube.com/watch?v=A09aJ3gvLWs>) або ін.

Сприймання та інтерпретація: Х. Л. Хоехлер. Хокей, Фігуристка.

Завдання «На дозвіллі» переглянути один з мультфільмів про спорт, олімпіаду тощо та поділитися своїми враженнями.

¹ Рухлива гра «Хто швидше доріжку протопче?».

Дітям пропонується «протоптати» доріжки там, де ще не розчищений сніг. Вони об'єднуються у дві команди, стають одне за одним і швидко під музику В. Косенка «Скакалка» рухаються дрібними кроками, ніби притоптуючи сніг: діти рухаються уперед прямо, потім повертаються і просуваються в зворотному напрямку коротким приставним кроком. Виграє команда, якій вдалося «протоптати» свою стежку швидше. Довжина доріжок для гри має бути однаковою (їх можна попередньо виміряти палицями).

² Руханка-інсценізація «Холодно взимку». Педагог читає дітям уривок з віршика М. Щербака «Хатинки», а малята виконують рухові дії відповідно до тексту.

Хуртовина. Лютий вітер колихає змерзлі віти... (Діти погойдуються праворуч-ліворуч із піднятими догори руками).

Де подітись? Де зігрітись? (Розпачливо озирються довкола).

Поспішає мишка в нору (ходьба навшпиньках дрібним кроком).

Заховався жук під кору (діти йдуть «на чотирьох», а потім присідають, прикривши голову руками).

У затишному дуплі (пересування стрибками вперед).

Білочка живе в теплі (потирають долоні).

Зайчик – як уже там міг – (діти приставляють до потилиці долоньки – заячі «вушка»),

Під пеньком приліг у сніг (стрибок уперед та присідання з упором на долоні).

Жабки у ставку давно (спокійна ходьба з рухами рук уперед – зображення плавання жабок).

Деся зарилися на дно... (малята знову зупиняються і присідають).

Як то добре: у цю днину кожен має вже хатину (обертаються навколо себе і плескають у долоні).

Зимові захоплення і спорт

Мета: познайомити з можливостями мови різних видів мистецтва передавати настрій та емоції людей, які займаються спортом. Показати потенціал музики у спорті.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва, характеризує відтворені художником емоції і описує власні; розрізняє рельєфне та силуетне зображення;
- створює тематичні рельєфні зображення;
- співпрацює у групі, виробляючи спільні правила роботи.

Поняття: рельєф.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування. Вірш¹.

Гра-пантоміма². Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 56, 57) ТА ЗОШИТОМ (с. 34, 35)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: Х. Хоехлер. Сноуборд. К. Семенчук. Гімнастка.

Формування уявлення про рельєф.

Розрізнення за силуетами різних видів спорту.

Групова робота. Створення настільної гри «До спортивних вершин» (4 учні у групі, кожен виконує один з фрагментів гри):

Етапи виконання роботи:

- намалювати фрагмент поля гри із секторами (*гуаш*);
- зобразити спортивні знаряддя обраного виду спорту (*пластилін*);
- зобразити стрілки-переходи (*гуаш*);
- виготовити фішки, кубик (*пластилін*).

Поєднання частин колективної роботи (склеїти аркуші).

У вільну хвилину: виробити разом правила гри. Виготовити медалі для переможців (*картон, фольга*).

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Емоційне налаштування.

Послухайте вірші про братика і сестричку, висловіть своє ставлення.

Як думав Василько...

Думав Вася, Танін брат,
Щоб здоровим стати,
Треба їсти – все підряд
І побільше спати.
Так Василько і робив,
Враз, як прокидався,
Щось жував він, їв і їв,
Просто – захихався.
Став гладкий – не підбіжить!
Та і йти не може...
Як такому в світі жити,
Хто тут допоможе?

Як думала Оленка...

Думала Оленка так: щоб здоров'я мати,
Треба їсти їй буряк, пити чай із м'яти,
Їсти супчики й борщі, вареники з сиром,
І котлетки, й вергунці, але знати міру.
Прокидатись на зорі, зарядку робити,
Помагати у дворі, з дітьми в мирі жити.
Ще трудитися щодень, волю гартувати,
І завжди співать пісень, словом, не тужити!
Чемні говорить слова та людей вітати,
Добріі робить діла, менших захищати.

² Гра-пантоміма. Учні показують по черзі рухи спортсменів певного виду спорту – інші вгадують і називають.

Дата _____

Мета: показати можливості мистецтва у розкритті розмаїття світу тварин.**Очікувані результати:**

Учень (учениця):

- характеризує настрій музики, темп, називає музичний інструмент, що виконує її; упізнає у нотному записі розмір, правильно називає його;
- співає у відповідному характері мелодію поспівки, придумує ритмічні послідовності, виконує ритми соло та в ансамблі;
- бере участь в інсценізації, пропонує рухи, жести для створення відповідного образу.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Руханки-пантоміми (відтворення пантомімою різних звірів).**Сприймання та інтерпретація музичного твору:** К. Сен-Санс. Цикл «Карнавал тварин». Слон. Королівський марш Лева. Характеристика образів.**Перегляд:** К. Сен-Санс. «Карнавал тварин». Музично-анімаційне дійство. Спільний проект Івано-Франківської обласної філармонії та VJ group «CUBE» (фрагменти) <https://www.youtube.com/watch?v=QfWjRujfowU>.**Перегляд:** Мультфільми «Лис Микита», «Сімба», «Мадагаскар», «Король Лев» (фрагмент одного з фільмів) та ін. Обговорення характеру персонажів мультфільму.**Імпровізації зі звуками.** Створення озвучування, зокрема казок¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 58, 59) ТА ЗОШИТОМ (с. 36, 37)

Спів: поспівка «Різні голоси»: виконання, слідкуючи за нотним записом, виконання в ролях (варіант роботи з нотами поспівки: виконання на ксилофоні чи діатонічних дзвіночках).

«Левеня» (музика В. Гребенюка, вірші Н. Іванюка) відтворення ритму мелодії, розучування мелодії (слідкуючи за нотним записом).

Створення ритмічного супроводу до приспіву.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Імпровізації зі звуками. Наприклад, казка «Зайчик у лісі» (у такому завданні може використовуватися будь-який літературний жанр, зокрема той, який створила особисто дитина).

Жив собі в лісі зайчик Вухастик. Він дуже усього боявся. Вийшов він якось із хатинки, а їжачок у кущах раптом як зашелестить! (Звук целофану). Злякався Вухастик і – бігти! (Звук тріскачки). Біг, біг та й присів на пеньочку відпочити. Аж раптом дятел на сосні як застукає! (Звук каштаньєт). Кинувся зайчик бігти. (Звук тріскачки). Побіг з лісу до річки. (Звук барабана (швидко)). А на березі річки сиділи жабки. (Звук окарини). Побачили вони Вухастика – і стриб у воду. (Звук металофона (глісандо)). Вухастик зрадів і каже: «А звірі мене, зайчика, бояться!». Сказав так і сміливо поскакав назад у ліс. (Звук барабана).

Карнавал тварин

Мета: показати можливості мистецтва у розкритті розмаїття світу тварин.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- порівнює особливості у манері зображення звірів різними художниками та висловлює власні враження;
- експериментує з кольорами, лініями, формами тощо; komponує зображення у форматі (вертикальний, горизонтальний);
- створює (у групі, парі) художні образи пластикою тіла, відповідно до характеру музики.

Поняття: анімалістичні зображення.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Гра «Гості із джунглів»¹. (На дошці предметні малюнки із звірами). Відгадування загадок про звірів.

Слухання: К. Сен-Санс. Цикл «Карнавал тварин». Слон. Королівський марш Лева. Антилопи. Кенгуру. Довговухі.

Фізкультхвилинка. Перегляд фрагменту мультфільму, передача рухів відповідно до образу.

<https://www.youtube.com/watch?v=L3NMg06XV3E>.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 60, 61) ТА ЗОШИТОМ (с. 36, 37)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: ТінгаТінга – метод «Входження в картину»². Порівняння особливостей зображення звірів із зображенням на картині М. Приймаченко «Тигр». Формування уявлення про анімалістичні зображення.

Вправа на комбінаторику³.

Зображення веселого левенятка або мрійливого слоника (матеріали за вибором).

Етапи виконання роботи:

- схематичне зображення слоника чи лева на основі простих геометричних фігур;
- виконання в кольорі графічно, деталізація роботи.

Виставка творчих робіт.

У вільну хвилину: зібрати цікаву інформацію про тварин рідного краю (фото, розповіді тощо).

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Гості із джунглів». Учитель зачитує імпровізований лист-запрошення із завданнями на карнавал. Учні відгадують загадки, перевтілюються уявно у певного звіра, прослухавши запропонований уривок композиції. Показують рухами тварин, відтворюючи їх настрій.

² Метод «Входження в картину». Учні пропонується уявити, що вони потрапили в картину, роззирнутись і розповісти, що навколо них відбувається.

³ Вправа на комбінаторику. Учні отримують набори геометричних фігур з картону. Їм пропонується шляхом комбінування утворити слоника чи лева.

Дата _____

Мета: показати можливості мистецтва у розкритті розмаїття світу тварин.**Очікувані результати:**

Учень (учениця):

- характеризує настрій музики, темп, називає музичний інструмент, що виконує її; упізнає у нотному записі розмір, штрихи, називає їх;
- співає у відповідному характері пісню, поспівки, придумує ритмічні послідовності, виконує ритми соло та в ансамблі;
- бере участь в іграх, пропонує рухи, звуки, жести для створення відповідного образу.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Гра «Упізнай за голосом»¹.**Сприймання та інтерпретація музичного твору:**

К. Сен-Санс. Цикл «Карнавал тварин». Півень і кури. Зозуля в хащі лісу. Лебідь. Пригадування, що таке програмна музика. Визначення відповідності назви твору і характеру музики (*опис мелодії кожного твору, музичних інструментів, що виконують, регістру*).

Перегляд: *К. Сен-Санс.* «Карнавал тварин». Музично-анімаційне дійство. Спільний проект Івано-Франківської обласної філармонії та VJ group «CUBE» (*фрагменти*) <https://www.youtube.com/watch?v=QfWjRujfowU>.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 62, 63) ТА ЗОШИТОМ (с. 38, 39)

Сприймання та інтерпретація твору образотворчого мистецтва:

Дж. Франкіс. Птахи. Прийом «Придумай діалог між птахами», визначення музичних інструментів, якими можливо було б озвучити персонажів картини (*варіант: придумування казки за картиною та озвучування персонажів різними звуками*).

Спів: виконання пісенних загадок за нотним записом відповідними штрихами (пригадування поняття «штрих»).

Виконання пісні «Левеня» (музика *В. Гребенюка*, вірші *Н. Іванюка*) у відповідному характері.

Гра «Луна».**Театр тіней:** птахи.**Пластична імпровізація «Танок фантастичного птаха».**

Додатковий матеріал до уроку

¹ **Гра «Упізнай за голосом».** Знадобляться картки із зображенням птахів.

На початку гри кілька дітей вибирають собі по картці, розглядають її, а потім, повернувши картку до гравців тильним боком, виходять по черзі наперед групи й чітко та виразно виконують звуконаслідування, характерне для того птаха, який зображений у них на картці. Завдання гравців – відгадати пташку за голосом і назвати її.

Наприклад: «Тьох, тьох!» – Соловейко, «Ку-ку! Ку-ку!» – Зозуля. «Стре-ко-ко!» – Сорока. «Кар! Кар!» – Ворона. «Цвірінь! Цвірінь!» – Горобець. «Курли! Курли!» – Журавель. «Пугу! Пугу!» – Пугач або сова.

Карнавал птахів

Мета: показати можливості мистецтва у розкритті розмаїття світу тварин.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- визначає композиційний центр картини;

- *уміє* зображувати птахів – лебедя та журавля за схемами; *створює* тематичну композицію із зображенням птаха у центрі;
- *бере активну участь* в іграх, висловлює ідеї для створення леп-буку.

Поняття: *аніمالістичні зображення.*

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Гра «Відгадай пташку»¹.

Слухання: *К. Сен-Санс.* Цикл «Карнавал тварин». Півень і кури. Зозуля в хащі лісу. Лебідь. Порівняння музичних фрагментів з природними голосами птахів.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 64, 65) ТА ЗОШИТОМ (с. 38, 39)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: *Н. Чубко.* Журавлі, *Дж. Одюбон.* Біла чапля. Порівняння зображень птахів на різних композиціях (*реалістичне, прикрашене*), визначення композиційного центру.

Закріплення поняття про аніمالістичні зображення.

Бесіда про птахів Червоної книги України.

Фізкультхвилинка.

Вправа. Гра «Знайди відмінності».

Вправа на вироблення навичок зображення птахів за схемами.

Створення сторінки Червоної книги з малюнком птаха (*акварель, гуаш*).

Етапи виконання роботи:

- схематичне зображення птаха;
- прописування площин, відповідно добираючи відтінки неба, води, трави тощо основи;
- зображення лебедя.

Виставка творчих робіт.

У вільну хвилину: Разом з друзями створити леп-бук². Використати зібрані матеріали про тварин рідного краю.

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Відгадай пташку». Відгадування загадок про птахів – **слухання:** голоси птахів у природі (*півень, кури, зозуля*).

² Поради зі створення леп-бука див. на с. 41.

Дата _____

Мета: показати можливості мистецтва у розкритті розмаїття світу тварин.**Очікувані результати:**

Учень (учениця):

- характеризує музику відповідно до образу (характер мелодії п'єси про кенгуру, тембр п'єси «Акваріум»);
- співає у відповідному характері пісню; виявляє бажання придумувати мелодію до віршика;
- активно бере участь в роботі групи.

Поняття: челеста, фісгармонія, ксилофон.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд: К. Сен-Санс. «Карнавал тварин». Музично-анімаційне дійство. Спільний проект Івано-Франківської обласної філармонії та VJ group «CUBE» (фрагменти) <https://www.youtube.com/watch?v=QfWjRujfowU>.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: К. Сен-Санс. Цикл «Карнавал тварин». Кенгуру. Акваріум. Характеристика мелодії п'єси «Кенгуру». Знайомство з новими музичними інструментами – челестою, фісгармонією, що виконують п'єсу «Акваріум» характеристика їхніх тембрів.

Гра «Спіймай у долоні»¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 66, 67) ТА ЗОШИТОМ (с. 40, 41)

Сприймання та інтерпретація: А. Матіс. Червоні рибки, музичні інструменти – ксилофон, фісгармонія, челеста (розгляд світлин).

Спів: розучування пісні «Кенгуру» (музика В. Гребенюка, вірші Е. Саталкіної).

«Пісенний карнавал тварин»: створення мелодій до віршів; поєднання новостворених пісеньок у цикл; виконання групами².

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Спіймай у долоні» застосовується для розширення словникового запасу стосовно емоційно-об'єктивних характеристик музичних творів.

Після прослуховування твору учитель описує характер мелодії, особливості тестеру інструментів, спеціально називаючи неправильні слова. Учні повинні «зловити» оплесками правильні слова-характеристики даного твору.

² «Пісенний карнавал тварин»: діти об'єднуються у групи за кількістю запропонованих віршів про тварин. Кожен учасник групи обирає вірш і створює до нього мелодію. Групи обговорюють черговість виконання пісень про тварин – частин циклу, та виконують їх.

Подорож до далеких країн

Мета: показати можливості мистецтва в розкритті розмаїття світу тварин.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- порівнює природні форми з геометричними фігурами;
- передає задуману композицію відомими засобами художньої виразності графічно і в кольорі;
- придумує частомовки про звірів, птахів, риб; створює художні образи пластикою тіла.

Поняття: анімалістичні зображення.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Слухання звуків природи – шум моря. Словесне описування спогадів, настрою.

Гра-руханка «Морська фігура»¹.

Слухання: К. Сен-Санс. Цикл «Карнавал тварин». Акваріум.

Слухання – вірш Лорини Глазунової «Акваріум заповнений водою...».

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 68, 69) ТА ЗОШИТОМ (с. 40, 41)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: ТінгаТінга. Риби. Порівняння форм риб з геометричними фігурами. Закріплення поняття про анімалістичні зображення.

Фізкультхвилинка.

Вправа на комбінаторику.

Вправа.

Зображення рибок в акваріумі (воскові олівці, акварель).

Етапи виконання роботи:

- малювання риб восковими олівцями;
- зафарбовування аркуша блакитною фарбою різних відтінків.

Виставка творчих робіт.

У вільну хвилину: придумати власні цікаві частомовки про звірів, птахів, риб.

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра-руханка «Морська фігура». «Море хвилюється – раз, море хвилюється – два, море хвилюється – три, фігура мешканця моря на місці замри». Потрібно перевтілитись у певного морського мешканця і завмерти на місці.

Для
ноутбука

Дата _____

Мета: дати учням уявлення про відтворення теми космосу в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує тембр електронних музичних інструментів;
- співає у відповідному характері пісні; відтворює ритм вірша; експериментує зі звуками;
- активно бере участь у роботі групи.

Поняття: синтезатор.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд мультфільму «Майлз з планети майбутнього» (фрагмент).

Сприймання та інтерпретація музичного твору:

Т. Ньюман. Зоряний корабель «Авалон» (із фільму «Пасажири»).

Гра «Спіймай у долоні». Характеристика тембрів.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 70, 71) ТА ЗОШИТОМ (с. 42, 43)

Сприймання та інтерпретація твору образотворчого мистецтва:

А. Соколов. На тихому перехресті.

Спів: виконання вивчених пісень у відповідному характері.

Інсценізація зі звуковим супроводом за віршем¹.

Добір «космічних» тембрів на синтезаторі.

Додатковий матеріал до уроку

Blank lined area for additional material or student work.

¹ «Інсценізація, ритмічні вправи за віршем». Варіант 1: дітям пропонується відтворити ритм кожного рядочка вірша луною оплесками чи на обраному ударному музичному інструменті. Варіант 2: дітям пропонується дослідити різні звуки (металева тарілка чи кришка каструлі, пластикова пляшка, наповнена крупкою, дерев'яні палички, зім'ятий папір, склянки, наповнені водою (зокрема звучання на глісандо) тощо), домовитися, який з них буде озвучувати кожну планету, і створити їх озвучення під час читання педагогом вірша.

Космічна подорож

Мета: дати учням уявлення про відтворення теми космосу в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва, фантазує на тему космічних подорожей; розрізняє пейзажі, розмірковує і пояснює свою думку;
- створює композицію, використовуючи техніки розбілу-затемнення, та декорує її у техніці набризку;
- бере активну участь в обговоренні творів мистецтва.

Поняття: пейзаж.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд – фрагмент мультфільму «Коп і Штик – Завзяті Кроти» (0.00. – 0.26) <https://www.youtube.com/watch?v=IUCtBwudFts>.

Гра-подорож «Космічна мандрівка»¹.

Гра «Картинна галерея на далекій планеті»².

Фізкультхвилинка: уявити і показати, як можна рухатись у космосі.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 72, 73) ТА ЗОШИТОМ (с. 42, 43)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: Р. Мак-Колл. Замок у небі.

Вправа. Розбіл-затемнення.

Створення космічного пейзажу (гуаш, пензлик та зубна щітка).

Етапи виконання роботи:

- виконати начерк задуманої композиції олівцем;
- використовуючи техніки розбілу чи затемнення, прописати тло;
- малювання елементів композиції – планет, комет тощо;
- у техніці набризку створити космічне сяйво зірок.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: вигадати мову інопланетян, зашифрувати слова в картинках.

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра-подорож «Космічна мандрівка». Кожна дитина отримує малюнок ракети з отвором-ілюмінатором. Пропонується здогадатись, у яку подорож вирушають, придумати назву своїй планеті, на яку спустяться.

² Гра «Картинна галерея на далекій планеті». На дошці розвішуються репродукції картин – пейзажі (різні за сюжетом, поміж ними і космічний). Учні називають спільні ознаки, за якими об'єднані ці картини (це пейзажі, тут зображено природу, є лінія горизонту тощо).

Для
роботок

Дата _____

Мета: поглибити знання учнів про театр.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- називає особливості музичного театру – опери; характеризує музику персонажів опери;
- співає у відповідному характері пісні – характеристики персонажів опери;
- бере активну участь у роботі в парі, групі.

Поняття: опера.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд: О. Шевченко. «Коза-дереза» (<https://www.youtube.com/watch?v=6ubLPi7ZdHE>). Актуалізація знань української народної казки. Обговорення характерів персонажів.

Імпровізації зі звуками «Як могла починатися казка...»¹.

Сприймання та інтерпретація музичного твору: М. Лисенко. Опера-казка «Коза-Дереза». (Пісні Кози, Лисички, Рака).

Обговорення характеру музичних тем кожного з персонажів.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 74, 75) **ТА ЗОШИТОМ** (с. 44, 45)

Сприймання та обговорення костюмів персонажів опери та декорацій сцени; визначення деяких професій в оперному театрі: актори-співаки, музиканти-виконавці, диригент.

Спів: вивчення пісень персонажів опери М. Лисенка (пісня Кози, Лисички, Рака у відповідному характері. Створення пісенних діалогів (Коза-Рак).

Додатковий матеріал до уроку

¹ Імпровізації зі звуками.

Жили собі дід та баба. Дід майстрував: молотком стукав (звук барабана) і пилкою пиляв (звук тріскачки). Баба підлогу підмітала (звуки шкряботіння по барабану або щітки по барабану) й пилкою витирала (звуки гладіння ганчіркою по барабану).

І от якось бабуся говорить: «Дідусю, поїдь на ярмарок, купи козу, будемо молочко пити і життю радіти». Дідусь і пішов на ярмарок: спочатку по рівній доріжці (звуки барабана), потім – по камінчиках (звуки ксилофона), а потім – по травичці (звуки целофану).

Ішов лісом, а там так гарно! Бджілки дзижчать (діти відтворюють голосом звук «жжж...»), комарики пищать (звук «ззз...»), їжачок під кущиком пирхає (звук «пф, пф, пф...»). Ішов дідусь, ішов і прийшов на гомінкий, різноголосий ярмарок (одночасно звуки ксилофона, барабана, целофану тощо).

Завітаймо до театру

Мета: поглибити знання учнів про театр.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- створює ескізи декорацій до казки;
- передає задуману композицію, використовуючи спосіб комбінаторики;
- висловлює ідеї, виявляє ініціативу у творчості.

Поняття: декорації.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд: фрагмент мультфільму «Коза-Дереза» https://www.youtube.com/watch?v=WviGWJ4B_rg.

Наспівування пісеньок Кози, Лисички.

Знаходження відмінностей у сюжеті мультфільму та опери.

Фізкультхвилинка (імпровізація рухів тварин під пісеньки героїв).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 76, 77) ТА ЗОШИТОМ (с. 44, 45)

Сприймання та інтерпретація: зразки декорацій у ляльковому та оперному театрах.

Формування уявлення про декорації.

Бесіда-фантазування про будиночки для казкових персонажів.

Вправа на комбінаторику¹.

Малювання чарівного будиночка для казкової декорації (*техніка за вибором – акварель, гуаш, кольорові олівці*).

Етапи виконання роботи:

- виконати начерк казкового будиночка у центрі композиції олівцем;
- розфарбувати;
- малювання елементів композиції.

Виставка творчих робіт.

Для
котяток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ **Вправа на комбінаторику.** Учні отримують набори геометричних фігур з картону. Шляхом комбінювання необхідно утворити різні будиночки.

Для
ножничок

Дата _____

Мета: дати уявлення про відтворення пір року в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує музичні твори, добирає музичні характеристики;
- відтворює ритм мелодії пісні;
- бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свої думки, враження.

Поняття: цикл.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Українська народна пісня в обробці *Я. Степового* «Зима і весна». Обговорення характерів зими і весни у пісні.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: *П. Чайковський*. Цикл «Пори року». Масляна (Лютий), Пісня жайворонка (Березень). Обговорення характеру музики п'єс.

Експериментування зі звуками «Зима і весна»¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 78, 79) ТА ЗОШИТОМ (с. 46, 47)

Сприймання та інтерпретація твору братів Лімбургів. Розкішний часослов герцога Беррійського (*картина ліворуч*). Фасилітована бесіда.

Спів: розучування пісні «Весняні котики» (музика *О. Янушкевич*, вірші *М. Ясакової*).

Імпровізація зі звуками: добір інструменту для імітації співу жайворонка.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Експериментування зі звуками «Зима і весна». Учитель пропонує учням пригадати, які звуки у докільлі вони чують узимку, а які – весною. Далі пропонується дослідити, як звучать різні предмети (наприклад, пінопласт, поліетиленовий пакет, шматок фольги чи обгортки від цукерок, металеві та дерев'яні ложки та ін), музичні інструменти; поміркувати і спробувати створити «звуки зими» та «звуки весни» (бажано у різних ритмах, темпах).

Пори року зустрічаються

Мета: дати уявлення про відтворення пір року в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твір мистецтва, характеризуючи особливості пір року – зими і весни;
- створює образи зими і весни можливими художніми засобами;
- експериментує з кольорами, лініями, формами тощо.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд мультфільму «Привіт, весна» (фрагмент).

<https://www.youtube.com/watch?v=3fAFbHmD6ow>.

Відгадування загадок про Зиму і Весну – чарівних пані, які завітали на урок.

Гра-театралізація «Пані Весна – пані Зима»¹ під музику П. Чайковського. Цикл «Пори року». Масляна (Лютий), Пісня жайворонка (Березень).

Фізкультхвилинка (вільні рухи в образах Зими і Весни за музичними композиціями П. Чайковського).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 80, 81) ТА ЗОШИТОМ (с. 46, 47)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: Е. Деві-Буттієр. Пори року.

Вправа.

Малювання парасольки «Чотири пори року» (кольорові олівці, фломастери).

Етапи виконання роботи:

- обведення за шаблоном парасольок;
- оздоблення парасольок різними елементами;
- виконання в кольорі графічно, деталізація роботи.

Виставка творчих робіт.

Дефіле учнів з власними справжніми парасольками.

Дата _____

Для нотаток

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра-театралізація «Пані Весна – пані Зима». Учні отримують набір одягу та аксесуарів для зображення пір року: зими і весни (штучні квіти, вінок тощо). Треба створити образи Зими і Весни під звучання музики П. Чайковського.

Для
кошарок

Дата _____

Мета: поглибити знання учнів про відтворення пір року в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує музичні твори, порівнює їх;
- виконує пісню у відповідному настрої; імпровізує, створює звукові картини відповідної пори року;
- бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свої думки, враження.

Поняття: цикл.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Імпровізація хороводу з веснянками, закличками.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: П. Чайковський.

Цикл «Пори року». Пісня жайворонка (Березень), Жнива (Серпень).

Обговорення характеру музики п'єс. Порівняння втілення подібної теми в різних видах мистецтва.

Порівняння емоцій, що виникли у дітей від сприймання музики, та емоцій, що викликають вірші¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 78, 79) ТА ЗОШИТОМ (с. 48, 49)

Сприймання та інтерпретація твору братів Лімбургів. Розкішний часослов герцога Беррійського (картина праворуч). Фасилітована бесіда.

Спів: виконання пісні «Весняні котики» (музика О. Янушкевич, вірші М. Ясакової).

Створення поспівки за ритмом, придумування тексту заклички.

Імпровізація зі звуками: добір інструментів для створення звуків різних пір року.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Порівняння емоцій.

У серпня стиглі колоски в руці
І перша павутинка на щоді.

На ній маленький павучок
гойдається:

Як сумно! Ось і літечко
кінчається...

Галина Малик

Ось і серпень поспішає

І серпа в руці тримає.

В полі він хазяйнував,

Колосочки всі зібрав,

Складав зерня до зернинки,

Щоб спекти тобі хлібинку

Коваленко Олена

Сміється серпень над полями,

То дощ, то спека – Маковій!

Гудуть комбайни за ярами,

Співа бджолиний медо-рій!

В. Березовий

Пори року зустрічаються (продовження)

Мета: поглибити знання учнів про відтворення пір року в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твір мистецтва, характеризуючи особливості пір року – зима, весна, літо, осінь;
- створює ескізи одягу для ляльки відносно пори року;
- експериментує з кольорами, лініями, формами тощо.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Гра «Моя улюблена лялька»¹.

Перегляд відео про дитячу лінію одягу українського кутюр'є – Андре Тана.

Перегляд: дефіле учнів в одязі (композиція «Паризька весна»).
<https://z1.fm/artist/1491079>

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 80, 81) ТА ЗОШИТОМ (с. 48, 49)

Сприймання одягу ляльок.

Створення одягу для Лясольки та Барвика (*кольорові олівці, фломастери*).

Етапи виконання роботи:

- створення ескізів одягу;
- виконання в кольорі графічно;
- деталізація роботи.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: разом з другом чи подругою придумати гру «У магазині одягу». Виготовити моделі для ляльок. Підготувати цінники.

Дата _____

Для нотаток

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Моя улюблена лялька». Дівчатка демонструють хлопчикам свої ляльки в різному одязі, розповідають про свої вподобання.

Для
роботок

Дата _____

Тема 24

Мета: дати учням уявлення про «візитівки» народного мистецтва України, відомі в усьому світі – бандуру, петриківський розпис.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- називає українські народні музичні інструменти, характеризує їх тембри;
- співає у відповідному характері пісню, поспівки, виконує ритмічні послідовності соло та в ансамблі;
- бере участь в обговоренні творів мистецтва.

Поняття: бандура, трембіта.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд: Прийди, прийди, весно красна (музика А. Філіпенка, вірші А. Навроцького) (<https://www.youtube.com/watch?v=2SZVld4CeHQ>) або інша веснянка з відео.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: Р. Гриньків. Веснянка. І. Шамо. Веснянка. Порівняння творів. Характеристика тембру бандури.

Виконання ритмічних послідовностей (соло – в ансамблі), зокрема до віршів/ загадок / примовок тощо про весну¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 82, 83) **ТА ЗОШИТОМ** (с. 50, 51)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: Ф. Панко. Бандурист (скульптурне зображення) та світлини музею писанки і трембітарів.

Ритмічні вправи.

Спів: виконання вивчених пісень у відповідному настрої, характері; розучування та виконання пісні «Зацвіла в долині» (музика А. Філіпенка, вірші Т. Шевченка), створення закінчення мелодії куплету, виконання у хороводі.

Визначення назв українських народних інструментів.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Виконання ритмічних послідовностей.

Ясне сонечко пригріло, розігнало довгі сни,
В рівчаках заклекотіло – все діждалося весни.

Де вона проходить – там травиця сходить,
Квіти розцвітають, солов'ї співають.

Наша рідна Україна мов веснянка солов'їна

Мета: дати учням уявлення про «візитівки» народного мистецтва України, відомі в усьому світі, – бандуру, петриківський розпис.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва, створені в техніці петриківського розпису; досліджує та порівнює об'єкти природи з відповідними образами петриківського розпису; розрізняє декоративні та реалістичні зображення;
- створює декоративну композицію, використовуючи елементи петриківського розпису;
- бере участь в обговоренні, висловлює враження.

Поняття: декорувати, вінок.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Фізкультхвилинка: виконання танцювальних рухів під музику пісні

Н. Май «На нашій Україні».

<https://z1.fm/song/12435309>.

Вправа «Якого кольору Україна»¹.

Слухання, спів: пісня «Зацвіла в долині» (музика *А. Філіпенка*, вірші *Т. Шевченка*).

Перегляд відео «Дизайнери показали, як петриківський розпис втілюється в моду».

<https://petrykivka.dp.ua/24vid/>.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 84, 85) ТА ЗОШИТОМ (с. 50, 51)

Сприймання та інтерпретація творів мистецтва: зразки петриківського розпису. *О. Пишненко-Злиденна*. Сонячні зайчики. *А. Пікуш*. Пави на калині. Дослідження та порівняння об'єктів природи з відповідними образами петриківського розпису.

Розповідь про петриківський розпис.

Формування уявлення про декорування.

Створення візерунка зі стебелець, листочків і ягідок (*гуаш*).

Етапи виконання роботи:

- олівцем прописування стебла чи гілочки;
- малювання пальцем грон калини, пензликом – квітів;
- декорування дрібними елементами.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: написати інтернет-повідомлення друзям з інших країн про петриківський розпис – самотутнє явище українського мистецтва.

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Вправа «Якого кольору Україна». Діти отримують фрагменти релакс-розмальовки *Олеси Вакулєнко*, добирають кольори, розфарбовують, слухаючи пісню.

Дата _____

Мета: поглиблювати знання учнів про красу українського народного мистецтва.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує мелодії, темп, називає музичні інструменти;
- співає у відповідному характері пісню;
- бере участь у виконанні танцювальних рухів, активно працює в групі.

Поняття: віночок народних мелодій.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Сприймання та інтерпретація музичних творів: «Віночок українських народних пісень» для оркестру народних інструментів.

<https://www.youtube.com/watch?v=jXXTXjRbFPg>.

<https://www.youtube.com/watch?v=SsBoxTJyAg0>.

<https://www.youtube.com/watch?v=9hcb7jf7t4Y>.

Руханка «Сонячний віночок» (музика і вірші Л. Соболевської)
<https://www.youtube.com/watch?v=gPclvxqAebQ>. Імпровізація танцювальних рухів.

Інсценізація вірша О. Пчілки «Весняні квіти»¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 84, 85) ТА ЗОШИТОМ (с. 52, 53)

Сприймання та інтерпретація твору образотворчого мистецтва:
К. Маковський. Красуня.

Спів: розучування та виконання пісні «Віночок» (музика М. Ведмедері, вірші В. Верховеня).

Виконання з відомих пісень «віночків»: осінній, зимовий, весняний (робота в групах).

Додатковий матеріал до уроку

¹ Інсценізація вірша Олени Пчілки «Весняні квіти».

Педагог читає дітям текст вірша, а діти виконують імітаційні рухові дії.

Весна чарівниця, неначе цариця,

Наказ свій послала, щоб краса вставала.

І проліски, і травка, й зелена муравка (діти-квіти сидять навшпінках навколо Весни і махають гад головами руками),

І кульбаба рясна, й фіалочка ясна –

Всі квіти весняні, веселі, кохані,

З-під листя виходять, голівки підводять.

Од сну зимового до сонця ясного! (Діти-квіти підводяться і ведуть хоровод навколо Весни).

Ті квіти дрібненькі, мов дітки маленькі,

Розбіглись у гаю.

Я їх позбираю.

В пучечок докупки – для мами-голубки! (Діти-квіти розбігаються у різні боки. Дівчинка підходить до кожної дитини, вклоняється, і вони знову збираються у хоровод).

Квіткові фантазії

Мета: поглиблювати знання учнів про українське народне мистецтво.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує кольори весни та літа у творах мистецтва;
- створює аплікативно ескіз віночка; *уміє* утворювати кілька однакових елементів способом симетричного вирізування.
- бере участь в обговоренні творів мистецтва, спостерігає та називає квіти у вінку.

Поняття: симетричне вирізування.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Фізкультхвилинка: «Квіткові фантазії» вільні рухи під музику.

Сприймання творів мистецтва:

- картина *М. Сілагіної* (серія «Сила у генах»);
- розповідь легенди про вінок;
- <http://school22.com.ua/index.php/predmetni-kafedri/kafedra-ukrajinskoji-filologiji/ya-znayu-silu-slova/1253-legenda-pro-vinok>;
- картини *В. Тимошенко* «Весна», «Літо». Порівняння образів весни і літа.

Перегляд відео про квіти у вінку, їх значення

<https://www.youtube.com/watch?v=n3tWoqC8hgk>.

Гра «Віночок»¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 88, 89) ТА ЗОШИТОМ (с. 52, 53)

Спостереження за зразками квітів, виконаних з різних матеріалів.

Створення святкового віночка з кольорового паперу та картону (*робота в парах*).

Етапи виконання роботи:

- симетричне вирізування елементів за власним малюнком;
- спроби комбінування на аркуші;
- наклеювання елементів.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: поцікавитися, які квіти увійшли до Червоної книги України.

Для
нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Віночок». Учні об'єднуються у групи. Отримують картинки з різними квітами, що є у вінку. Учитель називає квітку, дитина з малюнком стає у коло. Так поступово утворюються віночки.

Дата _____

Мета: поглиблювати знання учнів про втілення природи в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує музичні образи балету; називає особливості музичної вистави «балет»;
- виявляє бажання творити, придумує мелодію/рухи/ритмічні послідовності тощо;
- бере участь в колективній діяльності.

Поняття: балет.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Сприймання та інтерпретація музичного твору: Є. Русинов. Балет «Дюймовочка» (фрагменти).

Руханка «Сонячний віночок» (музика і вірші Л. Соболевської).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 86, 87) ТА ЗОШИТОМ (с. 54, 55)

Спів: виконання пісні «Віночок» (музика М. Ведмедері, вірші В. Верховеня).

Створення мелодії «У Іванка вишиванка» за ритмом та виконання її із супроводом.

Інсценізація вірша «Квіточка» К. Перелісної¹.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Інсценізація вірша К. Перелісної «Квіточка» .

Педагог читає дітям текст вірша, а діти виконують імітаційні рухові дії.

Розквітла в полі квіточка (діти шикуються в коло).

Синенька та ясна (піднімають руки й показують над головою «квіточку»),

Шумить-співає річечка: «Весна! Весна! Весна!» (Діти беруться за руки й пересуваються боковим галопом).

Цілує ясне сонечко у лісі гілочки (спиняються й знову здіймають руки догори, піднімаються навшпиньки),

А вітер під віконечко: «Виходьте, діточки! (Похитують тулубом і піднятими руками й дмухають, зображуючи «вітер»).

Ідть до поля чистого, там жайворон співа (легкий біг по колу одне за одним зі змахуванням рук),

Від сонця променистого травиця ожива...» (Присідають і гладять руками над підлогою).

Шумить-співає річечка: «Весна! Весна! Весна!» (Діти знову беруться за руки й пересуваються боковим галопом).

Радує в полі квіточка, синенька та ясна (стають, взявшись руками в боки, виконують нахили тулуба в боки, усміхаючись).

Квіткові фантазії (продовження)

Мета: поглиблювати знання учнів про втілення природи в мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори мистецтва, розрізняючи декоративні та реалістичні зображення квітів;
- створює декоративні квіти за допомогою долонькових та пальчикових відбитків;
- виявляє бажання імпровізувати рухами під музику.

Поняття: декорувати – прикрашати.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Відгадування загадок про квіти (на дошці чи на екрані предметні малюнки квітів).

Перегляд мультфільму «Дюймовочка» (фрагмент) (1.19.03 – 1.19.26). <https://www.youtube.com/watch?v=AC8x5d9-9lw>.

Спостереження за зображеними квітами.

Фізкультхвилинка – створити образ квітки чи метелика, переглядаючи балет «Дюймовочка» (фрагмент) (3.50–4.12). <https://www.youtube.com/watch?v=N4cO9ixPmD8>.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 88, 89) **ТА ЗОШИТОМ** (с. 54, 55)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва:

- *Е. Маклеод.* Квіти і натюрморти.

Створення чарівної квітки (гуаш, відбитки).

Етапи виконання роботи:

- відбиток долонями;
- утворити деталізацію – пальчикові відбитки;
- домальовування пензликом елементів.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: вигадати казку про чарівну квітку, за бажання замальовувати за допомогою сюжетних малюнків із стрілочками-переходами.

Для
ноутбука

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

Дата _____

Мета: поглиблювати знання учнів про ритм у житті та мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує мелодію, темп, гучність тощо, називає виконавців;
- точно відтворює ритмічні послідовності, виконує ритми соло та в ансамблі; виявляє бажання імпровізувати;
- бере активну участь у колективній діяльності.

Поняття: ритм.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування: *М. Шуть*. Наше коло мов сім'я¹.

Сприймання та інтерпретація музичних творів: *Е. Гріг*. Ранок. Із скіти «Пер Гюнт». *С. Прокоф'єв*. Вечір. Із циклу «Дитяча музика».

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 90, 91) ТА ЗОШИТОМ (с. 56, 57)

Сприймання та інтерпретація: *В. Валевська*. Будинок тітоньки Сови. Ранок. Вечір.

Спів: розучування пісні «Різні барви у природи» (музика і вірші *Н. Рубальської*) (с. 110).

Експериментування з різними звуками. Створення «звукових картин» «Ранок», «День», «Вечір», «Ніч».

Створення мелодії-поспівки «Здрастуй, новий день», або вимова з різною інтонацією та гучністю (*гучно, тихо, пошепки*).

Руханка: виконання ритмічних послідовностей (статично та в русі), запропонованих педагогом або дітьми.

Додатковий матеріал до уроку

¹ *М. Шуть*. Наше коло мов сім'я.

1. Наше коло мов сім'я.

Друзі ми: і ти, і я.

– Добрий день, сусіде зліва.

– Добрий день, сусіде справа.

Ми – одна сім'я.

2. Наше коло мов сім'я.

Друзі ми: і ти, і я.

Обніми сусіда зліва.

Обніми сусіда справа.

Ми – одна сім'я.

(далі замінюємо слова «добрий день» на «посміхнись», «поцілуй», «приголуб», «налякай» тощо і виконуємо всі завдання).

Ритми життя в мистецтві

Мета: поглиблювати знання учнів про ритм у житті та мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- спостерігає за зразками декоративно-ужиткового мистецтва, називаючи речі домашнього вжитку за аналогією; розрізняє рослинні та геометричні орнаменти; відрізняє практично орнамент від візерунка;
- створює орнаменти у техніці аплікація;
- бере активну участь у грі.

Поняття: декоративно-ужиткове мистецтво, орнамент (рослинний, геометричний).

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Повторення поняття ритму в мистецтві та у природі.

Фантазування уявних картин природи, сповнених ритмом (плескіт хвиль моря, стукіт крапель дощу тощо).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 92, 93) ТА ЗОШИТОМ (с. 56, 57)

Сприймання та інтерпретація: зразки декоративно-ужиткового мистецтва – речі повсякденного вжитку, прикрашені орнаментами.

Формування уявлення про декоративно-ужиткове мистецтво, орнамент як елемент декорування предметів ужитку.

Вправа-гра з Лясолькою: «Добери елементи орнаментів».

Вправа.

Гра «Так-ні»¹ (фронтально).

Створення орнаменту для оздоблення закладки для книжки (кольоровий папір, картон, ножиці, клей, пензлик).

Етапи виконання роботи:

- вирізування елементів;
- комбінування орнаменту;
- наклеювання елементів.

Виставка творчих робіт.

У вільний час: придумати орнаменти, якими можна оздобити предмети побуту.

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Гра «Так-ні» (фронтально). Учитель демонструє зразки візерунків та орнаментів, діти вирізняють орнамент, плескаючи в долоньки.

Дата _____

Мета: поглиблювати знання учнів про ритм у житті та мистецтві.**Очікувані результати:**

Учень (учениця):

- характеризує музику кожного твору, описує свої враження від творів музичного та декоративного мистецтва;
- співає у відповідному характері пісню, точно відтворює ритми соло та в ансамблі;
- бере участь в іграх, колективній діяльності.

Поняття: концерт.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Відтворення ритму віршового рядка (соло – усі разом)¹.**Створення** циклу з улюблених пісень за спільно обраною темою (за бажання учнів).**Сприймання та інтерпретація музичного твору:** А. Вівальді. Весна. Літо. Із циклу концертів «Пори року».**Створення «звукових картин» «Пори року»:** Зима, Весна, Літо, Осінь (*груповою роботою*) за допомогою різних музичних інструментів та предметів довкілля.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 88, 90, 91) ТА ЗОШИТОМ (с. 58, 59)

Сприймання та порівняння образів весни і літа, втілених в музичному і декоративному мистецтві: В. Тимошенко. Весна; Літо.**Спів:** виконання пісні «Різні барви у природи» (музика і вірші Н. Рубальської) (с. 110).**Руханка:** виконання ритмічних послідовностей (*статично та в русі*), запропонованих педагогом або дітьми.**Гра «Оркестр».**

Додатковий матеріал до уроку

¹ Відтворення ритму. Моя матуся (Світлана Кузьменко).

Я пісень багато знаю.

Я матусі їх співаю:

І колядки, і щедрівки,

І веснянки, і гаївки.

І про пташку, і про квітку,

І про те, як гарно влітку.

Це мене матуся мила

Всіх пісень співать навчила.

Для
нотаток

Ритми життя в мистецтві (продовження)

Мета: поглиблювати знання учнів про ритм у житті та мистецтві.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- спостерігає за зразками декоративно-ужиткового мистецтва, розрізняючи види орнаменту;
- комбінує візерунок з елементів; створює графічно візерунок;
- співпрацює в групі.

Поняття: декоративно-ужиткове мистецтво, візерунок, орнамент (рослинний, геометричний).

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Слухання. А. Вівальді. Весна. Літо. Із циклу концертів «Пори року». Повторення поняття ритму в музиці та у природі.

Фізкультхвилинка.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 92, 93) ТА ЗОШИТОМ (с. 58, 59)

Сприймання та інтерпретація: зразки декоративно-ужиткового мистецтва – презентація. Визначення виду орнаменту (рослинний чи геометричний).

Закріплення уявлення про декоративно-ужиткове мистецтво, орнамент як елемент декорування предметів ужитку.

Вправа.

Колективна робота. Створення композиції «Стрічка миру». Намалювати візерунок – частину стрічки (кольорові олівці, фломастери). Разом із батьками, друзями поєднати свої творчі роботи у спільну композицію.

Етапи виконання роботи:

- вирізування елементів;
- комбінування візерунка;
- наклеювання елементів.

У вільний час: на основі ескізів виготовити «Стрічку миру» з різних матеріалів за зразком у підручнику.

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

Для
контракту

Дата _____

Мета: розширювати уявлення учнів про роль мистецтва в сучасному житті.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- характеризує настрій музики, темп, називає тембри музичних інструментів, висловлює емоційні враження від твору фотомистецтва;
- співає у відповідному характері пісню;
- бере участь в іграх, пропонує рухи, звуки, жести для створення відповідного образу.

Поняття: концерт.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Сприймання та інтерпретація музичного твору: *Поль Моріа. Така-Таката.* <https://www.youtube.com/watch?v=lTnav2uW7rM>.

Відтворення ритму твору.

Гра-пантоміма «Корисна реклама»¹.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 94, 95) ТА ЗОШИТОМ (с. 60, 61)

Сприймання та інтерпретація. *К. Уорнер. Смачний пейзаж.*

Гра «Оживи картину»².

Спів: розучування пісні «Веселка» (музика і вірші *Наталії Май*).

Руханка «Райдуга». Музика і слова *З. Красуляк*.

Придумування танцювальних рухів до пісні й виконання її у відповідному настрої.

Додатковий матеріал до уроку

¹ **Гра-пантоміма «Корисна реклама»:** діти стоять у колі. Кожен з них придумує, який корисний фрукт (овоч) чи якийсь предмет він/вона хотів/хотіла би прорекламувати сусіду/сусідці зліва. По черзі за допомогою міміки і жестів пояснює тому, кому рекламує. Допускається підказка, але така, в якій не міститься назви цього предмета, а тільки його опис.

² **Гра «Оживи картину».** Учням пропонується уявити, що зображені музичні інструменти раптом зазвучали. Які тембри можна почути? Яке звучання інструменту є незвичним, оригінальним?

Дата _____

Рекламуємо красиве і корисне

Мета: розширювати уявлення учнів про роль мистецтва в сучасному житті.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- сприймає твори фотомистецтва (пейзажі з продуктів харчування), висловлює емоції, що викликає перегляд авторських рекламних роликів, картини;
- створює веселі образи фруктів та овочів для реклами;
- бере активну участь у створенні цікавих історій.

Поняття: реклама.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Перегляд: рекламні ролики *Карла Уорнера*

<https://edaplus.info/illustration/carl-warner.html>.

Висловлювання про емоції, які викликані переглядом.

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 96, 97) ТА ЗОШИТОМ (с. 60, 61)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: *К. Уорнер. Жовтий оазис (які продукти харчування використав художник для створення картини).*

Розповідь про художника і його девіз у роботі¹.

Сторітеллінг (створення цікавої історії) «Мої пригоди у Жовтому оазисі».

Вправа. Створення веселого образу фрукта чи овоча.

Створення реклами свого улюбленого соку з веселим героєм. За бажання додати рекламний девіз чи віршик.

Етапи виконання роботи:

- промальовування загальної форми овоча чи фрукта;
- створення веселого образу;
- деталізація та розфарбування образу.

Виставка творчих робіт.

У вільну хвилину: провести конкурс на кращу рекламу соку.

Додатковий матеріал до уроку

¹ Розповідь про художника Карла Уорнера. Карл створив унікальний жанр – пейзажі з їжі. На його «смачних картинах» гори зроблені з хліба, дерева – з броколі, хвилі – з листків капусти, а в ролі каміння виступає печена картопля тощо. Сам Уорнер вважає, що його знімки повинні надихати дітей на здорове харчування. «Я використовую свою роботу як засіб, щоб допомогти дітям задуматися, що вони їдять, – розповідає митець. – Коли вони дивляться на купу чипсів і кетчуп, то думають, що це «ням-ням», але варто показати їм, наприклад, спаржу, як вони починають кривитися. Але варто зробити, наприклад, зі спаржі вежу на казковому замку чи ракету, і вона вже не здається такою несмачною».

Мистецька подорож Європою

Мета: розширити уявлення учнів про мистецтво різних народів Європи.

Очікувані результати:

Учень (учениця):

- *сприймає та обговорює* твори мистецтва, фантазуючи на запропоновану художником тему;
- *створює* незвичайні образи транспортних засобів аплікативно чи з овочів та фруктів.

Поняття: ескіз.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Емоційне налаштування.

Сприймання: Дитячі пісні – З любов'ю до дітей. «Колеса в автобусі крутяться».

https://www.youtube.com/watch?v=BQ_M2jLndjU.

Фізкультхвилинка (під слова пісні).

ФОРМИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ (с. 100, 101) ТА ЗОШИТОМ (с. 62, 63)

Сприймання та інтерпретація твору мистецтва: *К. Дудник*. Мандрівники життя; Весела компанія.

Фантазування «Я мандрую...»¹.

Бесіда за малюнками про незвичайні перетворення об'єктів довкілля у транспорт.

Створення ескізу чи моделі одного із транспортних засобів, якими можна подорожувати Європою.

Етапи виконання роботи:

- промальовування загальної форми овоча чи фрукта;
- створення образу транспорту;
- вирізання елементів;
- деталізація елементів образу.

Виставка творчих робіт.

У вільну хвилину: улітку за бажання занотувати свої враження в різний спосіб (замальовки, фото, відео).

Для нотаток

Дата _____

Додатковий матеріал до уроку

¹ Фантазування «Я мандрую...». Учні в парах чи четвінках фантазують – розповідають, куди б по-мандрували влітку і на якому незвичайному транспорті.

ДЕ ПОДІЛОСЬ ЛІТЕЧКО?

Музика О. Янушкевич

Вірші М. Ясакової

1. Де по-ді-лось лі-теч-ко? - я ву-сіх пи - та - ю. Я ве-се-ле лі-теч-ко

ці-лий день шу-ка-ю. Лі - теч-ко, лі-теч-ко, ти ку-ди схо-ва - лось?

Чом зі мно - ю, лі - теч - ко, ти не по-про - ща - лось?

2. Ми з тобою, літечко, дуже гарні друзі.

Пригадай, як гралися на високих лузі.

Відгукнися, літечко, де ти заховалось,

Чом зі мною, літечко, ти не попрощалось? 2 р.

3. Каже мама: «Літечко прийде за весною,

Дощиком прощалося літечко з тобою».

Підросту я, літечко, - ти мене впізнаєш,

Як ти мене, літечко, в лузі відшукаєш? 2 р.

ДОЩИК

Музика А. Мігай

Вірші Н. Кулик

1. Дощик ллеться цілий ранок. Кап, кап, кап. Не виходимо на ганок. -

Кап... Раптом бачим під кущем. - Кап... Мокне зайчик під дощем.

Приспів: v

Кап-кап-кап-кап. Ой ти, зайчику сіренький, ой ти, зайчику ма-

ленький, годі меранути, дрижати, ти ходи мерщій до хати,

ми дамо тобі морквинку, ще й велику капустинку. Понесеш їх у лісок,

годувати діточок, бо маленькі зайченята вже давно чекають тата.

2. Дощик ллеться цілий ранок. - Кап-кап-кап!

Мокра стежка, мокрий ганок. - Кап-кап-кап!

Але зайчик послішає. - Кап-кап-кап-кап-кап!

Для зайчат гостинця має. - Кап-кап-кап-кап-кап!

ХМАРИНКИ

Музика Н. Антоник Вірші Н. Своїкіної

1. Бувають хмаринки подібні на вітер, на ніжну пір'їнку, на сонячні кві-ти, на ко-ни-ків бі-лих, на зайчика й риб-ку, на човен з вітрилом, що плаває швидко. Давай ми з тобою ту-ди поман-дру-ем, де не-бо рожеве, де сонце ночує. — Да-вай у хма-рин-ки ми будем пірнати. З ве-сел-ки бар-вис-тої

ра - зом з'ї - жджа - ти!

2. Бувають хмаринки, подібні на казку,
Мені розкажи ти цю казку, будь ласка,
А може, у сні мені диво насниться —
Хмаринки, як мультики, будем дивитись.
Приспів.

ОЙ ЗАГРАЙТЕ, ДУДАРИКИ

Музика А. Філіпенка Вірші В. Панченка

1. Ой за-рай-те, ду-да-ри-ки, мо-ло-ді гу-цу-ли, так, щоб та-нець-у- ви-ва-нець по-ло-ни-ни чу-ли.

2. Ой заграйте, дударики,
На дудках кленових.
Як приємно танцювати
В кептариках нових.

3. Ой заграйте, дударики,
А ми заспіваєм.
Хай злітає наша пісня
Та над нашим краєм.

КОЛЬОРОВА ГАМА

Музика Л. Масол Вірші В. Тищенко

1. Це чер-во-ний, жар не-на-че, це о-ран-же-вий га-ря-чий,
2. жов-тий, як пше-ни-ця в по-лі, як тра-ва, зе-ле-ний ко-лір.
3. Го-лу-бий, як у кра-пли-ні, а нас-туп-ний ко-лір си-ній.
4. Си-ній ко-лір, на-че річ-ка, фі-о-ле-то-вий, як ніч-ка.

ПІШЛИ ДІТИ В ПОЛЕ

Українська народна пісня

v Не поспішаючи

1. Пішли ді-ті в по-ле кві-точ-ки зби-ра - ти.

v Приспів:

Мак, мак зі-роч-ка-ми, во-лош-ки з со-ки-роч-ка-ми,
ромен-зілля, бур-кун-зіл-ля, ме-док-зіл-ля і чеб-рець.

2. Квіточки зривали, віночки зивали. *Приспів.*
3. Віночки зивали, на голови кпали. *Приспів.*
4. Як звили віночки, завели таночки. *Приспів.*

ЛЕВЕНЯ

Музика В. Гребенюка Вірші Н. Іванюка

Veselo

1. Я б хо-див до зо-о-пар-ку ма-ло не що-дня,
v Приспів:

бо спо-до-ба-ло-ся ду-же ме-ні ле-ве-ня. Ле-ве-нят-ко,
ле-ве-нят-ко, ле-ве, ле-ве-нят-ко, я візь-му те-
бе з со-бо-ю, як до-зво-лить тат-ко.

2. Я не хочу цуценятко й сіре кошеня,
Бо подобається дуже мені левеня.
Приспів.

3. Я не буду шоколаду вимагати щодня,
Якщо купить мені татко руде левеня.
Приспів.

КИЦЯ-КИЦЮНЯ

Музика і вірші І. Білика

1. У ма-лень-кій, у ха-тин-ці на теп-
ве-чір, ці-лу ніч-ку не зімк-

лень-кій ко-жу-шин-ці хтось дрі-
ну-ла во-на віч-ки, все шу-

ма-є, хтось мур-коче, спозаранку спати хоче. Увесь
ка-ла во-на миш-ку, на-тру-

Приспів

Киць-киць-киць, киця, ки-ця, ки-

ди-лась во-на триш-ки.

ця, мур-мур-мур-мурка, Мурка манюня. Киць-киць-киць,

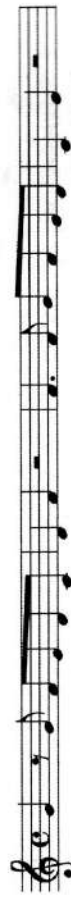
ки-ця, ки-ця, ки-цю-ня, мур-мур-мур, Мур-ка ма-ню-ня.

2. До обіду, до смачного
Вона є завжди готова,
Ніжно лапка личко миє,
Ще й зарядку зробить шия.

Киця любить, киця мріє,
Що матуся їй налиє
Білу-білу і густеньку
Сметаночку смаченьку.
День проходить, день минає,
Киця хвостиком махає.
Вона знов чекає нічку,
Щоб спіймати хитру мишку.

СПОРТИВНА ЗИМА

Музика В. Сороки Вірші Р. Обшарської

1. Скрізь роз-ва-ги-за-бав-лян-ки і на лижах, і на сан-ках

ми з'їджаємо із гір-ки, всюди сміх лу-на-є дзвін-ко. Ве-се-ла зи-ма, спортивна зима на-си-пала снігу у нашім дворі. І

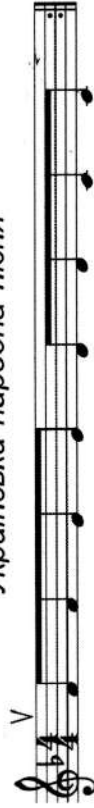
ра-діс-но нам, і весело нам, а білі сніжинки кружляють вгорі.

2. Бабу снігну ми зліпили,
Ніс із моркви причепили,
Ну, а щоб не мерзли ніжки –
Стали дружно грати в сніжки.

Приспів.

ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ

Українська народна пісня

1. Хо - дить гар - буз по го - ро - ду,
пи - та - єть - ся сво - го ро - ду.

«Ой, чи жи - ві, чи здо - ро - ві
всі ро - ди - ці гар - бу - зо - ві?»

2. Обізвалась жовта диня, гарбузова господиня.

Приспів.

3. Обізвались огірочки, гарбузові сини й дочки.

Приспів.

4. Обізвалась морковиця, гарбузова сестриця.

Приспів.

5. Обізвались буряки, гарбузові свояки.

Приспів.

6. Обізвалась бараболя, а за нею і квасоля.

Приспів.

ОЙ ХТО МИКОЛАЯ ЛЮБИТЬ

Українська народна пісня

V Піднесено

Ой хто, хто Ми-ко - ла-я лю - бить,
 ой хто, хто Ми-ко - ла-ю слу - жить,

то - му Свя-тий Ми-ко-лай, Ми - ко - ла - ю!
 У всяк час до - по-ма-гай.

2. Ой хто, хто Його пам'ятає,
 На поміч Його призиває,
 Той із біди вийде ціло,
 Охоронить душу й тіло,
 Миколаю!

3. Ой хто, хто спішить в твої двори,
 Сього Ти на землі і в морі
 Все хорониш від напасті,
 Не даєш нам в гріхи власти,
 Миколаю!

JINGLE BELLS (ДЗВОНИКИ ДЗВЕНЯТЬ)

Музика і вірші Дж. П'єрлонта

Jin-gle bells, jin-gle bells, jin-gle all the way. O what fun it is to ride in a
 one-horse o - pen sleigh one-horse o - pen sleigh.

Dashing through the snow
 On a one-horse open sleigh
 O'er the fields, we go laughing all the way.
 Bells on bob-tails ring
 Making spirits bright.
 What fun it is to ride and sing
 A sleighing song tonight.

A day or two ago
 I thought I'd take a ride,
 And soon Miss Fanny Bright
 Was seated by my side.
 The horse was lean and lank
 Misfortune seemed his lot,
 He got into a drifted bank
 And then we got up set.

ЗАЦВІЛА В ДОЛИНІ

Музика А. Філіпенка Вірші Т. Шевченка

V

1. За - цві - ла в до - ли - ні чер - во - на ка - ли - на,
 ні - би за - смі - я - лась дів - чи - на - ди - ти - на.

2. Любо-любо стало, пташечка зраділа,
 Пташечка зраділа і защебетала.

ВЕСНЯНІ КОТИКИ

Музика О. Янушкевич Вірші М. Ясакової

1. Сі-рі-сі-рі ко-ти-ки, сі-рі, на-че дим, по-сідали ко-ти-ки у ря-док о-дин.
Роз-пу-ши-лись ко-ти-ки, вже їм не до сну – ви-глядають ко-ти-ки із ку-щів ве

Приспів:

с-ну. Ко-ти-ки, ко-ти-ки, хто вас так на-звав? Мо-же, ко-му, ко-ти-ки, ко-ти-ки, ви ска-за-ли: «Няв!». Мо-же, ко-му, ко-ти-ки, ви ска-за-ли: «Мур!». Ну при-знай-тесь ко-ти-ки: хто, ко-ли це чув?

- Пахнуть, пахнуть котики теплим вітерцем,
Пахнуть, пахнуть котики ніжним деревцем.
Пахнуть, пахнуть котики світлом і добром,
Пахнуть, пахнуть котики маминим теплом.

Приспів.

КЕНГУРУ

Музика В. Гребенюка Вірші Е. Самалкіної

1. Ой, від смі-ху я ум-ру, див-ля-чись на кенгу-ру!
Ще не ба-чив я в жит-ті рюк-за-ка на жи-во-ті.

Приспів:

Ой, зві-ря-та, ой, зві-ря-та, ви смішні, мов не-мов-ля-та.

- Каже кенгуриха-неня:
«Не рюкзак, а сумка в мене.
Мій синочок в ній дімає,
Бо коляски в нас немає».

Приспів.

ВІНОЧОК

Музика М. Ведмедері Вірші В. Верховеня

1. Квіточ - ку до кві-точ-ки я сплету ві - но - чок, із то-бо-ю,
веснонько, я пі-ду в та-но-чок! Я пі-ду в таночок!

Я пі - ду в та - но - чок!

- У долині річечку стріну я привітну –
У віночок стрічечку попрошу блакитну!
Попрошу блакитну! Попрошу блакитну!

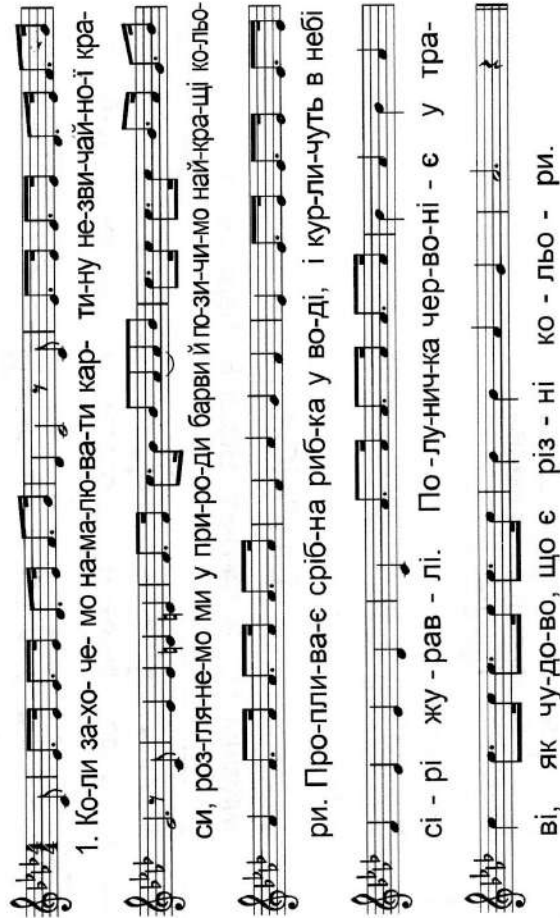
Троїсті музики (Василь Довжик)

Обступили гори сині червону калину.
Покохали три легіні та й одну дівчину.
А що то ті хлопці грали та всі гарно й гоже,
Дівчинонька розгубилась – вибрати не може.
У одного скрипка наче і сміється й плаче.
На сопілці другий грає, аж серденько крає.
Третій вдарив на цимбали – гори заспівали.
Грали сумно поодиночі... Та зійшлися люди:
– Грайте разом, верховинці, веселіше буде!
Як заграло хлопців троє на всю Україну,
То й не стали розлучати музику чарівну.

І відтоді нам троїсті та й музики грали:
Скрипка-любка та сопілка й золоті цимбали...

РІЗНІ БАРВИ У ПРИРОДИ

Музика і вірші Н. Рубальської

1. Ко-ли за-хо-че-мо на-ма-лю-ва-ти кар-ти-ну не-зви-чай-но-ї кра-си, роз-гля-не-мо ми у при-ро-ди барви й го-зи-чи-мо най-кра-щі ко-льо-ри. Про-пли-ва-є сріб-на риб-ка у во-ді, і кур-ли-чуть в не-бі сі-рі жу-рав-лі. По-лу-нич-ка чер-во-ні-є у тра-ві, як чу-до-во, що є різ-ні ко-льо-ри.

2. Багато барв у рідної природи,
І дружать між собою всі вони.
З'єднавшись у барвистім хороводі,
Красу дарують матінці-Землі.
Кумкає зелена жабка на лужку,
Бавить зір лілея біла у ставку.
Розсипає нічка зорі золоті,
Як чудово, що є різні кольори.

Навчаймося в Новій українській школі разом з видавництвом «Гене́за»!

У цьому вам допоможе
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКТ
з **МИСТЕЦТВА** для 2 класу:

- підручник **Мистецтво, 2 клас**
(автори Л. М. Масол, О. В. Гайдамака,
О. М. Колотило)
- Мистецтво. Робочий зошит-альбом
інтегрованого курсу, 2 клас
(автори Л. М. Масол, О. В. Гайдамака,
О. М. Колотило)
- Методичний посібник «Конспект-
конструктор уроків мистецтва.
Домінанти змісту і методики»
(автори Л. М. Масол, О. В. Гайдамака,
О. М. Колотило)
- Е-підручник **Мистецтво, 2 клас**

Майбутнє за нами!

3 питань придбання звертайтеся

ТОВ «Видавництво «Гене́за»
Інтернет-магазин:
www.geneza.ua
e-mail: genezaua@gmail.com

ТОВ «Торговий Дім – «Всесвіт»
тел.: (044) 379-10-54
(050) 336-99-97
www.tdvsesvit.com.ua
e-mail: sales@tdvsesvit.com.ua